BONDIA® ARUBA

Diasabra 17 di Januari 2026 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

E

Almacena crudo ta otro...
Cu refina crudo...

Pagina 5

DNM cu yamado urgente pa proteccion di shoco, simbolo nacional di Aruba

Pagina 2

- **Minister di Husticia a reuni cu UNOPS pa posibel prison nobo pa Aruba**

Pagina 6

- **Díaz-Canel ta adverti Trump cu Cuba no lo haci concesion politico**

Pagina 11

- **Yiu di Shah sigur di caida di gobernantenan di Iran**

Pagina 24

Violencia Relacional na Aruba: Necesidad di coordinacion, proteccion y dato ta persisti

Pagina 4

Rapport: Wafnan di Caribe ta keda como enlace clave den contrabanda di cocaina pa Europa

Pagina 8

Trump ta menasa tarifa riba paisnan cu no ta sostene plan pa tuma control di Groenlandia

Pagina 18

BONDIA ARUBA

DNM ta haci yamado urgente pa proteccion di shoco, simbolo nacional di Aruba

Directie Natuur en Milieu (DNM) ta haci un yamado urgente na comunidad pa eleva conscientisacion y respet pa e shoco, simbolo nacional di Aruba. Segun Shahayra Croes, Relacionista Publico di DNM a splica durante un conferencia di prensa, ta hopi importante pa comunidad completo ta consciente y tene consideracion cu e shoconan, specialmente shoconan cu ta scoge pa traha nan neishi den lugarnan no convencional.

DNM ta enfoca riba conscientisacion, educacion y splicacion di e proceso, entre otro a traves di e plataforma digital y radar di Shoco, unda ciudadano por reporta si mira shoco of un neishi di shoco. E radar aki ta un instrumento importante pa proteccion, pasobra e ta duna DNM e posibilidad pa localisa, registra y monitorea neishinan activo riba henter Aruba.

Croes a indica cu recientemente DNM a ser notifica cu un shoco a adapta y usa un lugar inespera pa traha su neishi. Den e caso aki ta trata di un sitio unda cu tin negoshi y construccion, caminda un shoco a scoge pa usa un sero chikito di santo y un tuberia habri como su neishi.

Pa evita cu shoco ta adopta lugarnan peligroso, DNM ta haci un yamado specifico na contratistanan y propietario di tereno pa tapa tuberianan cu ta keda exponi y pa cubri e seronan chikito di santo, por ehempel cu lona, durante periodo di construccion. Si no, e shoco por scoge e lugarnan aki pa traha neishi, manera a sucede den e caso aki, y ora construccion tin cu sigui, e shoco por ser forsa pa bandona su neishi.

Croes a subraya cu e consecuencia si stroba e shoco por ta serio. Ora un shoco ser spanta, e por bandona su cas completamente. Disturbio constante, zonido, of cambio di ambiente rond di dje ta crea stress, cu por resulta cu e shoco ta bandona su webo of yiunan. Webonan di shoco mester entre dos te cuater siman pa habri, y despues di esey e yiunan mester casi dos luna pa crece y bira suficientemente fuerte pa bula. Tur e tempo aki, trankilidad ta esencial.

DNM ta splica cu ora un hende constata un neishi di shoco, e mester reporta esaki inmediatamente na DNM of a traves di nan website y rednan social unda e radar di Shoco ta disponibel. E proceso ta relativamente simpel: registra e localidad, manda un potret di e lugar y, si ta posibel, di e shoco. Despues di esey, un ekipo di inspeccion ta bay verifica si realmente tin un neishi activo. Si e neishi ta riba tereno publico, DNM ta coloca un aviso oficial cu informacion cla riba kico no ta permiti haci durante e periodo aki.

Entre e prohibicion ta: no por mata shoco, no por stroba e animal, no por kibra of move e neishi, y no por mishi cu e webo ni yiunan. DNM ta monitoria tur neishi constantemente te ora cu e shoconan mes dicidi di bandona e localidad, loke normalmente ta pasa ora e yiunan bira adulto y bula for di e area.

Croes a indica cu hunto cu Parke Nacional Arikok y diferente fundacion di conservacion, DNM ta traha riba iniciativanan pa proteccion di Shoco. Entre e iniciativanan aki tin e instalacion di neishinan artificial. E neishi artificial ta ser instala na lugarnan strategico, cu e intencion pa ofrece un alternativa mas sigur pa e shoco traha neishi, specialmente den areanan unda habitat natural ta ser

afecta.
Sinembargo, DNM ta aclaria cu instala neishi artificial no ta garantisa cu e shoco lo us'e. E decision final ta keda semper na e shoco mes. Tin caso unda e shoco ta acepta e neishi artificial y muda su neishi, pero tin tambe caso unda e ta prefera un lugar natural.

Proteccion di shoco ta fundamenta riba diferente ley vigente na Aruba. DNM ta basa su accionnan riba e Natuurbeschermingsverordening (AB 1995 no. 2) y e Landsbesluit Bescherming Inheemse Flora en Fauna (LBBIF). E ley nan aki ta stipula cu ta prohibi pa molestia, mata of destrui habitat y neishinan di fauna protegi, incluyendo shoco. Tambe ta estrictamente prohibi pa mishi cu webo of yiunan. E ley ta inclui consecuencia y boet serio pa esnan cu viola e reglanan aki.

DNM no solamente ta monitorea e areanan cu neishinan activo, pero tambe ta wak atentamente kico ta pasa cu e shoconan mes. E obhetivo ta no solamente castiga, pero mas importante, preveni daño y mantene un poblacion sano di Shoco riba Aruba.
Actualmente, DNM ta activo na diferente localidadnan riba e isla. E caso actual ta un di esnan mas recien, unda comunidad a constata presencia di un neishi di shoco. Croes a splica cu DNM a informa e doñonan di e tereno y a pidi colaboracion pa stop temporalmente cu construccion of cualkier forma di desaroyo den e area, te ora cu e shoconan dicidi bandona e lugar of acepta un neishi artificial.

Segun DNM, mayoria hende ta coopera di bon fe, pasobra e shoco no solamente ta un animal protegi, pero tambe Aruba su simbolo nacional. Aruba tin tres ley principal cu ta enfoca riba proteccion y conscientisacion di e shoco, loke ta mustra e importancia cu e pais ta duna na e especie aki.

Hunto cu otro organisacionnan, DNM ta usa e plataforma di radar di shoco pa crea un bista general di cuanto neishi tin riba e isla. Actualmente tin hopi neishi registra, loke ta indica cu e shoco ta sigui reproduci, pero tambe presion riba habitat ta keda un reto constante.

E yamado final di DNM ta pa henter comunidad. Tur persona ta ser invita pa reporta neishinan di shoco, of si mira un shoco, via e plataforma di radar, rednan social of directamente na DNM. Specialmente durante periodo di actividad intenso manera Carnaval, unda hopi hende ta den movimento y hopi auto ta riba caminda, DNM ta pidi cautela adicional.

Por ultimo, Croes a subraya cu ciudadanonan mester tene distancia di areanan cu neishi, tene pushi y cacho den cura pa nan no bay kibra neishinan, y mantene un comportamento respetuoso. Segun DNM, e menasa mas grandi pa shoco ta e ser humano, pero tambe tin menasa natural manera boanan cu ta come shoco.

Protege e shoco ta un responsabilidad comparti. Cu mas conscientisacion, respet pa ley y colaboracion di comunidad, Aruba por sigui garantisa cu e shoco, simbolo nacional, lo keda un parti bibo di naturalesa pa futuro generacionnan.

Perspectiva di pueblo riba vacuna di Covid-19 ta keda negativo

Recien Bon Dia Aruba a tuma nota atrobe di varios reaccion online tocante e vacuna di Covid-19. E siman aki, Directie Volksgezondheid (DVG) a publica un comunicado den cual a informa cu vacuna di Covid-19 pa grupo di risico ta disponible, y e reaccion bao di e publicacion corto a pinta un pintura cla tocante e perspectiva di hende riba e vacuna.

E topico di vacuna no ta algo nobo pa nos, como cu Bon Dia Aruba a reporta varios biaha tocante e inyeccion controversial, ambos den contexto local y internacional. Mundialmente, duda tocante e vacuna cu a surgi for di e pandemia di coronavirus na 2020 a keda, y te dia di awe por mira internacionalmente cu perspectiva riba vacunanan en general ta cambiando pa un rechaso completo.

Y esaki tin su motibo. Pa loke ta e vacuna contra Covid-19, perspectiva ta negativo specialmente pasobra a registra hopi mas morto durante e pandemia di 2020-2023 compara cu por ehempel e pandemia di e gripe porcina (Swine Flu) na 2009-2010. Ademas tabatin hopi mas duda tocante e vacuna di Covid-19 pasobra aki tabata trata di un tecnologia nobo cu no tabata conoci pa publico global.

Pero un aspecto critico cu ta diferencia e ultimo dos pandemianan aki ta e severidad di cada un. Manera a menciona, e pandemia di gripe porcina na 2009 tabata considera relativamente leve, y mandatonan global tocante tapaboca y isolacion no tabata necesario tur caminda, y tabata mayormente encurasha en bes di obliga. Pero Covid-19 tabata un malesa hopi mas severo, cu a rekeri medidanan mas estricto y amplio—algo cu a laga hopi hende disgusta.

E severidad di Covid-19 tambe a rekeri produccion y suministro lo mas lihe posible, como cu tabata registrando miyones di morto rond mundo caba. Pa esaki a utilisa e tecnologia nobo di mRNA, algo cu a ser studia pa hopi aña caba pero cu e tempo ey no a ser usa riba nivel global ainda. Esaki a causa un controversia cu ta bin principalmente for di un falta di conocemento di vacuna.
Aki na Aruba, ta parce cu hopi ainda ta reserva duda pa e vacuna di Covid-19, a pesar cu a declara e malesa epidemico na 2023 danki na vacunacion y medida. Den e comunicado di DVG cu a menciona anterior, dos punto a resalta: dudanan tocante efectividad y casonan di morto durante pandemia.

Un usuario a referi na un video riba Facebook di un cuestionamento na Merca unda a puntra varios oficial di CDC si un persona vacuna contra Covid por haya e malesa atrobe, exigiendo aki un contesta simple di "si" of "no". Sinembargo conocemento di vacuna a mustra nos cu e cuestion di efectividad no ta un asunto blanco of preto.

Con vacuna ta traha

Vacuna no ta un cura pa enfermedad. Esaki ta algo cu nos sa caba pa añas. Pa por compronde e efectividad di e vacuna contra Covid-19, mester mira con vacuna en general ta traha.

E proceso cu ta sucede den curpa ora ta haya vacunacion por ser condensa den tres stap: reconocemento, respuesta y memorisacion. En general, ora un virus drenta bo curpa, bo sistema di immuun ta reconoce e virus aki como un stranhero peligroso. Ora esaki pasa, bo sistema di immuun ta cuminsa traha pa combati e stranhero aki. Durante e proceso aki, celnan di immuun ta traha anticurpa, cual lo cuminsa ataca e celnan invasor. Ora esaki pasa, bo por bira malo; haya keintura, dolor di curpa etc. Ora bo recupera, bo sistema di immuun ta keda cu e memoria di e virus, y di e manera aki por combatie mas miho otro biaha bo haya infeccion. Sinembargo, tin biaha un virus por surpasa e habilidad di bo sistema di immuun, causando enfermedad severo y den casonan extremo, morto.

E meta di vacunacion ta pa entrena bo curpa di un manera sigur pa combati e virus mas miho. Esaki nan ta haci door di introduci un tiki di e virus den bo curpa, pa asina bo sistema di immuun por reconoce, responde adecuadamente y memorisa pa e siguiente biaha. Aki tambe, bo por bira malo. Una bes bo recupera, bo immuun ta keda halto pa un tempo y ta keda memorisa e virus. Sinembargo, memoria por disparce, y pa e motibo aki expertonan ta recomenda booster pa yuda bo sistema di immuun atrobe. E vacuna di Covid-19 ta traha mescos. Pues di e manera aki, vacunacion ta yuda inmunisacion di hende, pero NO ta kita e posibilidad di infeccion.

Si por ehemplo bo a haya contagio via un persona, of di algun otro forma, na e momento ey e vacuna ta yuda e persona ey mes, pero ainda e por transmiti e virus pa otro persona. E reduccion di e contagio en general ta ser logra ora tin hopi hende vacuna, cu en todo caso no por contagia otro hende pasobra nan no tin e virusnan mes y no ta un fuente di contagio. E otro medidanan, di tapaboca, laba man etc. ta yuda pa preveni e transmision mientras un persona mes ta inmunisa via vacuna.

Pa loke ta efectonan secundario y casonan di morto ampliamente reporta durante e pandemia, un usuario a haci yamado pa publica datonan tocante morto prematuro, enfatisando cu prome cu e pandemia esaki no tabata pasa.

Esey ta un punto interesante, y algo cu ya a ser trata pa expertonan internacional. Manera Bon Dia Aruba a reporta caba den pasado, durante e peak di contagio na 2021, un mayoria di persona cu a fayece di, of relaciona cu Covid, tabata persona no vacuna. Esaki segun informacion duna na 2021 caba pa RIVM, for di dato recolecta pa autoridadnan local. Pa e minoria cu a haya vacuna y a fayece toch, lo tabata dificil bao di e circunstancianan di e momento, pa establece si e vacuna tabatin efecto secundario cu a contribui na empeoramento di estado di salud di e personanan aki, pasobra e personanan aki sin excepcion tabata padece di otro problema cronico di salud. Averiguacion a largo plazo di efecto secundario ta algo pa cual nos pais no ta equipa.

Ta obvio cu den produccion di e vacunanan, mirando e gravedad di e pandemia, no a cumpli 100% cu e investigacionnan al caso pa detecta efecto secundario, anterior na duna permiso pa uso di un medicamento; tabata mas importante pa por dispone di e vacuna pa combati e pandemia. E investigacion ey semper ta tuma varios aña pa cual den e cayente di e pandemia no tabatin tempo. Y awor, despues di e pandemia, investigacion ta sigui.

Actualmente tin estudio y evaluacionnan andando tocante efectonan secundario di e vacuna di Covid-19, unda ta investigando problemanan incomun y ta actualisa liña di guia ora ta necesario.

Estudionan monitoreo ta keda investiga database di salud pa compara gradonan di hende vacuna y esnan no vacuna y e resultadonan di esey. Tambe ta registrando y investigando patronchinan incomun cu ta aparece y ta siguiendo efectonan duradero.

Pues trabao riba e vacuna di Covid-19 no a caba, y probablemente no lo caba completamente. Semper mester tin evaluacion y actualisacion di vacuna y medidanan di salud publico. Esaki ta specialmente berdad awendia, unda un mundo birando mas y mas cayente ta resultando den virusnan mas resistente.
Duda tocante algo ta natural, specialmente ora ta mira consecuencianan negativo. Sinembargo, tambe ta importante pa tene bo mes bon informa y actualisa tocante e ultimo desaroyonan cu ta pasando den un mundo cu constantemente ta trahando pa mehora.

BONDIA ARUBA

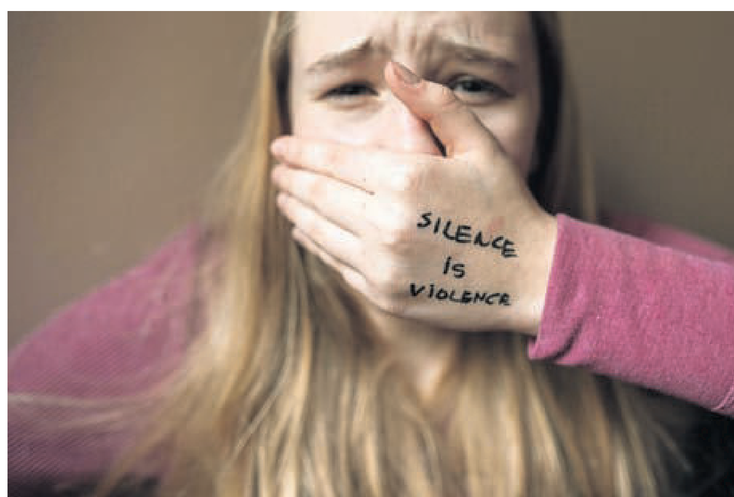
Violencia Relacional na Aruba: Necesidad di coordinacion, proteccion y dato ta persisti

Recientemente Comision di Asuntonan Social di Parlamento di Aruba a bishita Fundacion Contra (FCVR) y a ricibi un presentacion riba e Plan Strategico 2025–2027 di e fundacion, su necesidadnan financiero, retonan y e impacto cu tin riba comunidad. Violencia den relacionnan intimo y familiar ta keda un reto urgente pa Aruba. Durante reunion publico riba presupuesto nacional 2026 na december, fraccion di PPA, den Parlamento a presenta un mocion pidiendo Gobierno di Aruba pa fortifica prevencion, proteccion, coordinacion y rehabilitacion relaciona cu violencia relacional.

E mocion, presenta pa lider di fraccion di PPA, Eduard Pieters, ta reconoce cu mientras cu varios institucion ta activo caba den atende violencia relacional, retonan structural ta keda den coordinacion, capacidad, y sosten a largo plaso pa tanto victima como agresornan. E documento ta subraya e necesidad pa un enfoke amplio y multidisciplinario cu ta garantisa proteccion na tempo pa victimanan, mientras cu ta atende tambe e causa profundo di comportacion violento.

E mocion a haci un yamado na gobierno pa tuma varios accion concreto dentro di un tempo specifico. Esakinan tabata inclui desaroyo di un plan nacional di maneho y conscientisacion dentro di seis luna, profesionalisa servicio di sosten pa victima, y e establecimento di structuranan cla pa comunicacion y coordinacion entre stakeholdernan envolvi den casonan di violencia relacional. E mocion tambe a enfatisa cu victimanan mester ricibi trato corecto, humano y no-discriminatorio, sin importa nan antecedente of circunstancia.

Otro elemento clave cu a ser treci dilanti durante ta e rol di aplicacion di ley y servicio di emergencia. E mocion a urgi gobierno pa percura pa formacion uniforme pa Cuerpo Policial di Aruba y Servicio di Ambulance, permitiendo nan reconoce, responde na, y sostene victimanan y sobrevivientenan di violencia relacional na e manera mas efectivo posible. Tambe a enfatisa e importancia di duna

informacion cla na victimanan y nan famianan tocante cuadronan legal existente y servicio di sosten disponibel.

E proposicion a atende mas aleu e necesidad pa infrastructura y espacio sigur. Den seis luna, gobierno a ser pidi pa revisa areglonan di vivienda existente pa garantisa cu victimanan por haya acceso na un ambiente sigur y trankil durante y despues di intervencion, mientras cu tambe ta pone normanan minimo pa situacionnan den cual un supuesto agresor por ser kita temporalmente for di e cas. E mocion a pidi adicionalmente pa creacion di teamnan specialisa pa maneha casonan di y pa desaroyo di programanan di rehabilitacion y reintegracion pa perpetradornan, reconociendo cu prevencion efectivo tambe ta rekeri pa atende comportacion agresivo mas leu di intervencion inmediato den crisis.

E votacion riba e mocion a revela un Parlamento dividi y cu 10 voto na fabor y 11 contra, e mociona a ser rechasa.

Aunke e mocion no a pasa, e preocupacion di publico ta sigui crece pa loke ta trata violencia relacional na Aruba. Mientras cu estadisticanan di condena amplio y actualisa no ta disponible publicamente den tempo real, dato y rapportnan di institutonan nacional y organisacionnan di sociedad civil ta indica consistentemente cu violencia relacional ta keda un asunto persistente.

Ministerio Publico (OM), responsable pa e persecucion di ofensanan penal, a reconoce publicamente e seriedad di loke e ta referi na dje como “relationeel geweld,” un concepto huridico mas amplio cu ta encera violencia domestico, violencia di pareha intimo (relacional), y violencia dentro di relacionnan familiar of dependencia. Den añanan recien, OM a implementa directivanan di politica specifico cu e meta pa priorisa casonan di violencia relacional y mehora coordinacion cu polis, servicio social y organisacionnan di sosten pa victima.

Organisacionnan di sociedad civil, particularmente Fundacion Contra Violencia Relacional (FCVR), ta hunga un rol central den duna bista riba e escala y impacto di violencia relacional na Aruba. FCVR ta ofrece refugio, intervencion di crisis, conseho y servicio di cuido pa victimanan di violencia relacional , principalmente hende muhe y mucha. Durante añanan, e fundacion a informa ripitidamente un demanda constante pa su servicionan, indicando cu violencia relacional ta keda un preocupacion significante y continuo. Aunke e cifranan di FCVR no ta representa e cantidad total di incidentenan nacional, nan ta provee un indicador importante di e realidad biba tras di estadistica oficial, incluyendo casonan cu kizas nunca lo yega na e sistema di husticia penal.

FCVR y otro gruponan di defensa tambe a enfatisa cu casonan di violencia relacional hopi biaha ta keda sin ser reporta debi na miedo, stigma, dependencia economico, y preocupacion pa mucha of stabilidad di famia. Esaki ta cuadra cu investigacion internacional cu ta sugeri cu cifranan oficial di criminalidad tipicamente ta capta solamente un parti di incidentenan real. Na Aruba, mescos cu den hopi comunidad insular chikito, cercania social por complica mas ainda reportahe y acceso na sosten.

E mocion parlamentario di fraccion di PPA a refleha hopi di e preocupacionnan aki door di pidi explicitamente pa un

protocol nacional riba atencion, proteccion y referencia di victima y sobrevivientenan di violencia basa riba genero, domestico y relacional dentro di 12 luna. Un protocol asina, e mocion a argumenta, lo yuda garantisa consistencia entre institutonan y reduci buraconan den entrega di servicio. Tambe a enfatisa cu pa atende cu violencia relacional ta rekeri colaboracion entre instancianan gubernamental, polis, dunadornan di cuido di salud, trahadonan social y organisacionnan no-gubernamental.

A pesar di e rechaso di e mocion, su contenido ta refleha e discusionnan continuo dentro di gobierno y sociedad civil. Prevencion, deteccion trempan, proteccion di victima, conscientisacion publico y cambio di comportacion bou di e perpetradornan ta ser reconoci ampliamente como componentenan esencial di un contesta efectivo.

Segun institutonan manera Ministerio Publico, y organisacionnan manera FCVR ta sigui cu nan trabou, e ausencia di datonan consolida riba e tema specifico di violencia relacional cu ta accesibel pa publico ta keda un reto pa esnan cu ta traha politica, periodistanan y publico mescos. Experto y defensornan a boga ripitidamente pa mehora coleccion di dato y transparencia como un fundeshi pa politica basa riba evidencia.

Basenan di dato internacional di violencia di genero, incluyendo UN Women, ta señala explicitamente cu Aruba tin buraconan significativo den datonan riba violencia contra hende muhe, incluyendo violencia relacional, dentro di su indicadornan oficial di reportahe. E buraconan aki ta debi pa gran parti na e ausencia di datonan publica. Como resultado, e cuadro di monitoreo internacional hopi biaha no por inclui Aruba den analisisnan comparativo of evaluacionnan di tendencia, loke ta limita e visibilidad di e pais den reportahe mundial riba violencia basa riba genero, violencia relacional y ta debilita trahamento di politica basa riba evidencia.

E falta di datonan amplio y accesibel pa publico tambe ta afecta e diseño, evaluacion y financiamento di programanan di prevencion y proteccion na nivel nacional. Sin datonan consistente riba prevalencia, tasa di reportahe, resultadonan di caso, y demografia di victima, ta dificil pa evalua cu exactitud e alcance di violencia relacional of midi e impacto di intervencionnan den transcurso di tempo. E falta di dato aki ta subraya e necesidad pa reforsa coleccion di dato entre instancianan, definicionnan standardisa, y reportahe publico regular, alinea cu normanan internacional, pa garantisa cu violencia relacional na Aruba ta ser documenta y atendi adecuadamente tanto localmente como internacionalmente.

BONDIA ARUBA

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

BON DIA ARUBA ta un corant redacta y imprimi na Aruba y ta obenibel di dialuna te cu diasabra. Ningun contenido por wordo reproduci sin permiso di editor.

Editorial

Almacena crudo ta otro... Cu refina crudo...

No a tarda pa nos haya un reaccion politico local despues di e sucesonan na Venezuela, cu a causa un berdadero avalancha di informacion y opinion den medionan internacional. E partido opositor social democrata a pidi reunion den parlamento pa debati encuanto posible oportunidad economico pa Aruba, awor cu e sancionnan di gobierno Mericano contra petroleo Venezolano lo desaparece. En berdad ta importante analiza esaki.

Nos ta aplaudi pa tene tal debate, no pa e caso specifico aki so, sino como principio cu ningun gobierno mester sconde tras di tactica di retraso di presidente di parlamento, pa asunto importante pa e pais no tuma lugar. Sin embargo, mester haci esaki cu e hechonan riba mesa, manera nan ta conoci caba, y no a base di puro deseo politico momentaneo. Kico ta e hechonan anto, tumando como punto di salida un vision mas amplio cu solamente e sucesonan actual?

Pa cuminza, ta bon pa separa e perspectivanan di e negoshi di refineria di esun di almacena crudo y otro producto petrolero. Den e ultimo caso aki, un cierto demanda pa capacidad di almacenahe por presenta, pero un pregunta clave ta pa cuanto tempo esaki ta. Den e caso concreto actual tin un 'bottleneck' di crudo Venezolano, parcialmente riba tera loke ta bloquea e capacidad di almacena pa por continua produccion. Tambe tin un cierto cantidad riba lama, almacena riba tanker. Ambos ta parti di e acuerdo entre gobierno Mericano y Venezolano pa pone esaki na benta. Den eliminacion di e stancamento aki por tin mester di almacenahe temporal den e region mes. Mester ta mas cu claro cu esaki ta otro situacion cu esun cu lo surgi unavez tin un proceso continuo di salida di crudo for di e puertonan principal petrolero di Venezuela. Con e demanda ey lo ta en todo caso, di esey no tin claridad ainda. Pues si a largo plazo tin suficiente demanda pa hustifica e inversionnan di mantenimiento considerable cu lo mester haci den e instalacionnan, ta un pregunta habri ainda.

Awor e asunto di e refineria. Despues di casi 14 aña sin opera lo ta logico pa considera e facilidad como perdi. Como ehemplo por sirbi e refineria Hovensa na St Croix, cu a cera na e mesun aña 2012 cu esun na Aruba. Algun aña pasa a inverti mas di US$ 2 biyon den renobacion parcial, pa despues surgi un serie di problema serio di operacion, obligando e institucion supervisor ambiental Mericano EPA pa tuma paso cerando e instalacion. Na inicio di 2026 ainda no por opera y EPA hasta ta exigi un permiso special adicional pa "prevencion di deterioro significante" (PSD), loke ta bisa bastante di e actual situacion, a pesar di e partinan renoba. Esaki ta indicacion di e situacion cu nos por topa aki tambe. Probablemente traha full un refineria nobo lo ta mas barata, pero ken ta trahando refineria ainda? Na Merca mes e ultimo refineria mayor construi a tuma lugar na 1978; practicamente tur aumento di capacidad despues a tuma lugar dentro di e refinerianan existente. E caso di Venezuela: Pdvsa tin 6 refineria, di cual esun mas grandi ta e compleho di Cardon/Amuay, cu mas di 900.000 bari pa dia di capacidad di procesamento. Tur refineria Venezolano tin problema grave di mantencion/renobacion, pero caso dado lo ta logico cu, den eventual acuerdo cu Merca, lo duna atencion prioritariona rehabilitacion di e propio capacidad y no na refineria den exterior.

Fuera di esey, tin un cierto realidad cu pa sigur cincuenta aña ta impedi un reactivacion di operacion petrolero na Aruba. Esey ta cu den nos region no tin un mercado mas pa e refinerianan riba e islanan pa producto manera gasolin, diesel y jet fuel. Tur pais mayor den nos region tin nan propio capacidad pa suministra e productonan ey pa nan mercado interno. Ademas transportedi producto petrolero ta tuma lugar den tanker di menor tamaño y no ta economico riba distancia largo. Pesey awendia ta mira refinacion tumando lugar cerca di e fuente o cerca di e mercado. No ta pornada cu tur e refinerianan grandi na e islanan (Aruba, Corsou, St Croix y Trinidad & Tobago) a cera porta, cu practicamente ningun perspectiva di reapertura. Pa via di e realidad aki nos ta di opinion cu gobierno actual a tuma e decision corecto di descarta un futuro pa e refineria y ta en busca di otro alternativa pa e tereno.

Finalmente, e perspectiva di un futuro petrolero a base di produccion riba lama den nos awanan teritorial. Si acaso esey bira realidad, lo surgi e pregunta si por conserva e instalacionnan pa warda riba un posible reactivacion. Esaki no ta parce nos un ruta viable pa varios motibo. Uno, e exploracion ni a cuminza ainda, te pa yega na e momento di eventual descubrimento di yacimento explotable. Dos, un eventual inversion lo mester tene cuenta cu mercado di petroleo, rumbo pa aña 2050. Aunke e gobierno Mericano actual ta deshaciendo di proyecto di energia renovable, e resto di mundo pa gran parti si ta sigui den e direccion di menos demanda di petroleo. Tres, si acaso tin perspectiva, construi un refineria na Aruba no lo tin prioridad, pasobra traslado directo di e crudo pa e mercado di benta ta mas logico y mas economico. Pakico crea un stacion intermedio na un pais sin capacidad di mercadea un parti sustancial localmente mes? Ademas, nos lo gana suficiente cu e 'royalties' envolvi, sin refineria... Ta di spera cu gobierno ta duna parlamento e respet debido cu e debate, pero contando e realidad 'crudo'.

Fundacion Salud Mental Aruba Respaldo a firma Protocol di CAO 2026-2028 cu ABV

Como parti di e proceso di e Contrato Colectivo di Trabao (CAO), riba diahuebs 8 di januari 2026, Respaldo y sindicato ABV a firma un Protocol di CAO 2026–2028, cu ta sirbi pa establece oficialmente e acuerdonan pa e proximo periodo di tres aña.

Durante e acto, señora Gina Maduro a gradici tur presente pa e firmamento di e protocol. Di parti di ABV, e la indica cu ta un placer pa firma un contrato colectivo pa tres aña consecutivo. Sra. Maduro a remarca cu negociacionnan entre ABV y Respaldo a tuma luga den un manera flexibel y relahante, cu bon comunicacion, cu transparencia y colaboracion mutuo. Semper tumando den consideracion loke e compania por carga, creando un ambiente di respet mutuo pa yega na 'win-win situation'.

Señora Maduro a gradici e team completo di Respaldo cu a participa den e negociacionnan. E la gradici tambe su propio bestuur di ABV pa nan esfuerso y compromiso.

Di parti di Respaldo, directora señora Caroline Hart, a indica cu e puntonan mas importante pa e CAO 2026-2028 ta oficialmente estableci den e protocol, asegurando claridad y stabilidad pa tur partidonan envolvi.

Señora Hart a gradici señora Gina Maduro y su team di ABV pa nan aporte, dialogo constructivo y e cooperacion, como tambe miembronan di e management team di Respaldo cu tabata envolvi den e negociacionnan cu e sindicato ABV.

Finalmente, señora Caroline Hart a expresa cu Respaldo ta hopi contento cu e resultadonan logra te cu awor, ya cu e beneficionan acorda ta contribui directamente na progreso y bienestar di e trahadornan.

Minister di Husticia a reuni cu UNOPS pa posibel prison nobo pa Aruba

Durante su bishita na Sint Maarten, ademas di ta ocupa cu e reunionnan di JVO, Minister Dowers a reuni cu ehecutivonan di United Nations Office of Project Services (UNOPS).

UNOPS ta presente na Sint Maarten principalmente pa sostene recuperacion y reconstruccion despues di Horcan Irma, cu tabata devastador pa e isla ruman na 2017. Ademas UNOPS ta brindando sosten cu e expansion di Pointe Blanche Prison na Sint Maarten pues tin amplio experticio den supervision tanto tecnico, financiero y di ehecucion di proyectonan publico.

UNOPS ta yuda maneha proyectonan grandi di reconstruccion cu ta financia pa partnernan internacional, sigurando compra transparente, maneho coherente di proyecto y cumplimento cu normanan internacional.

Nan trabao ta enfoca riba reconstruccion y mehoracion di scolnan, facilidadnan medico y infrastructura publico.

E reunion aki a tuma luga den cuadro di trabaonan di preparacion andando pa Aruba haya un prison nobo bao supervision di UNOPS. Denter di 2 siman, UNOPS lo ta na Aruba pa duna un presentacion di e plannan pa desaroyo di un prison completamente nobo na Aruba, mirando e situacion di deterioro alarmante di e facilidad coreccional KIA na Santo di Patia.

Durante e bishita, Minister Dowers a reuni cu Deputy Regional Director Guiseppe Mancinelli, Head of Programme William Gonzalez y Regional Director for Latin-American and the Caribbean, Dalila Goncalves, pa discuti oportunidadnan di cooperacion y sostenibilidad den futuro proyectonan di reconstruccion.

Tocante e erornan casi 'clasico' cu nos ta topa...

Den e edicion aki di nos column semanal nos ta bolbe dedica atencion na e erornan, o den cierto caso diferencianan den forma di skirbi nos idioma, cu no ta considera eror, sino mas bien un diferencia di opinion, cu ta exigi splicacion si di loke nos ta considera nos opinion. Seguidamente algun caso cu nos ta topa cu regularidad ainda.

Uso di 'nan' innecesariamente

Un di e erornan mas comun den nos idioma ta e uso innecesario di e adicion 'nan' na un sustantivo. Papiamento tin e regla – no skirbi – cu ora e contexto di e frase ta indica 'plural' (meervoud), anto no ta pone 'nan' tras di e palabra. Tambe ta un estorbo ora ta menciona varios sustantivo tras di otro y ta pone 'nan' tras di cada palabra. Ehemplo: "Ta suplica tur atletanan, coachnan y dirigentenan pa presenta na tempo pa e ceremonia". Na bon Papiamento esaki mester ta: "Ta suplica tur atleta, coach y dirigente pa presenta na tempo pa e ceremonia". E simple palabra 'tur' ta indica e plural adecuadamente caba. Tambe nos sa mira eror den e otro uso di 'nan', esta como pronombre posesivo, unda tin biaha ta confundi 'nan' cu 'su', unda e ultimo aki ta e pronombre posesivo perteneciente na e tercer persona singular. Den un ehemplo: "A pidi e personanan envolvi pa duna su opinion por escrito." E frase corecto mester ta: "A pidi e personanan envolvi pa duna nan opinion por escrito." Otro uso incorecto di 'nan' ta e conocido 'doble nan' cu ta sin mas incorecto y excesivo. Den un ehemplo: "Mi a bisa bo pa bo bin 'akinanan' mes." Aki e palabra 'nan' tin otro uso den nos idioma, esta un forma di enfatiza o fortifica algo. Den e caso di 'aki' y 'akinan' e ultimo aki ta pone enfasis insistente pa e persona bin na e lugar indica. Pone mas enfasis ainda añadiendo otro 'nan' su tras ta parce nos excesivo y innecesario, 'aki' y 'akinan' ta suficiente. Esaki ta un 'nan' cu por cierto tin raiz profundo; e Criol di Guine Bissau tambe conoce e uso di 'nan' den e sentido aki, como enfasis anto, mientras no conoce 'nan' como forma di indica plural. Den un frase: "I bai ya" (El a bay caba) den forma enfatiza: "I bai ya nan." (El a bay basta rato caba).

Cune, cu ne, cun'e of cunele

Pa comprende bon con pa skirbi esaki mas corecto posible, ta importante conoce su origen. E tin su origen den Portugues y/o Spaño: 'com ele' o 'con él'. Den pasado, y te awe, nos Papiamento conoce e forma 'cunele' cu ta parce nos e forma original Portugues. Segun nos custumber di abrevia palabra esaki cu tempo a bira 'cune' pero ainda e 'cunele' ta den uso. Hopi biaha nos ta mira esaki skirbi 'cu ne', of cun'e. Pa e ultimo forma aki nos por tin argumento, den e sentido cu loke ta indica cu e apostrophe (') ta e 'el' cu a desaparece. Loke ta parce nos sigur incorecto ta e 'cu ne' ya cu e 'n' originalmente ta pertenece na e 'cu' y no na e 'e'. Pa tene e asunto mas simple posible, nos ta propone skirbi 'cune'.

El a bay, of e la bay

Mescos den e ehemplo di 'cune', aki anteriormente nos idioma tabata conoce e palabra 'el' (tercer persona singular), loke den curso di tempo a keda abrevia na 'e'. Sin embargo, den e caso aki unda e vocal 'e' ta haya un otro vocal 'a' su tras y pa facilidad den pronunciacion por bisa cu e 'ele' o 'él' a sobrevivi aki. Por lo tanto, e forma corecto di skirbi esaki ta 'el a bay', por ehemplo, y no 'e la bay'. Nos no conoce e palabra 'la' den Papiamento, otro cu den musica…

Paso envez di pasobra

Mas y mas a bira un custumber caba pa pronuncia y skirbi 'paso' envez di e palabra completo 'pasobra'. Mientras cu den forma di papia e ta duna claridad, cu nos afan eterno di abrevia palabra, pero ora di skirbi e ta causa confusion, ya cu e palabra 'paso' ta ser usa pa siglos caba pa algo totalmente diferente. Y pasobra nos tin e acuerdo den Papiamento cu nos no ta skirbi accent, no tin nada cu den forma skirbi ta indica e diferencia. Solucion: skirbi e palabra completo: 'pasobra'.

LOTTO 5
Cuminsando cu 4 florin, bo por gana e suma grandi aki
Afl. 190.000,-
sorteo ta awe nochi 7:45 pm
Obtenibel na cualkier rebendedo di Lotto.
HUNGA AWO

Mamanan Afgano ta busca yudansa di hospital pa yiunan cu desnutricion

(AFP)—Najiba, 24 aña, ta keda cu un wowo riba su yiu chikito, Artiya, un di casi cuatro miyon mucha cu ta den peligro di muri pa desnutricion e aña aki na Afganistan.

Despues cu Artiya a sufri un atake di pulmonia ora e tabatin tres luna, su condicion a empeora y su mayornan a bay di hospital pa hospital buscando yudansa. "Mi no tabata haya descanso adecua ni bon cuminda," loke a afecta su capacidad pa produci lechi materno, Najiba a bisa na Hospital Regional di Herat west di Afganistan. "E dianan aki, no tin suficiente lechi pa mi yiu."

E mama angustia, ken a scoge pa no duna su fam pa motibo di privacidad, a bisa cu e famia ta haya nan entrada for di un tienda di material electrico cu su esposo ta maneha.

Najiba y su esposo a gasta nan poco placa cu nan ta spaar purbando di haya cuido pa Artiya, prome cu nan a haya sa cu e tin un defecto congenito di curason.

P'e, "ningun hende por compronde loke mi ta pasando den dje. Ningun hende sa con mi ta sinti tur dia, aki cu mi yiu den e condicion aki."

"E unico cos cu mi por haci ta pa resa cu mi yiu por mehora," el a bisa.

John Aylieff, director pa World Food Programme (WFP) na Afganistan, a bisa cu hende muher ta "sacrificando nan mesun salud y nan mesun nutricion pa alimenta nan yiunan."

Artiya a cuminsa subi peso despues di varios siman den e centro terapeutico di nutricion na hospital di Herat, caminda dibuhonan colorido di globo y flor ta decora e murayanan.

Mamanan manera Najiba, ken ta lucha cu e realidad di no por alimenta nan yiunan, ta ricibiendo apoyo psicologico. Mientras tanto, tata di Artiya ta "batiendo na tur porta pa presta placa," cu por cubri e operacion di curason costoso den un otro brasa di e hospital, segun Najiba a bisa.

En averahe, entre 315 y 320 mucha cu desnutricion ta ser admiti cada luna na e centro, cual ta haya sosten di e organisacion medico Doctors Without Borders (MSF). Segun Hamayoun Hemat, coordinador asistente di MSF na Herat, e cantidad di caso a aumenta gradualmente den e ultimo cinco aña.

Desde cu e Taliban a haya poder na 2021, famianan di ingreso abao a ser mas afecta pa recortenan den yudansa internacional, como tambe secura y e impacto economico di cinco miyon Afgano forsa pa crusa e frontera di Iran y Pakistan.

"Na 2025, nos a mira e aumento mas halto di desnutricion infantil registra na Afganistan desde comienso di siglo 21," Aylieff a bisa na Kabul. E crisis lo solamente empeora e aña aki, el a bisa na AFP: "Cuatro miyon mucha den e pais aki lo ta desnutri y lo mester tratamento."

"E muchanan aki lo muri si no trata nan."

WFP ta buscando 390 miyon dollar pa alimenta seis miyon Afgano durante e proximo seis luna, pero Aylieff a bisa cu e posibilidad di haya e placa aki ta "hopi scur."

Promesanan di solidaridad for di e comunidad internacional, haci despues cu e gobierno di Taliban a impone su interpretacion estricto di ley Islamico, a yuda poco hende muher Afgano, segun e director di WFP.

Awor nan ta "mirando con nan yiunan ta muri di hamber den nan brasanan," el a bisa.

Den e pais cu mas cu 40 miyon habitante, tin relativamente poco centro medico cu por trata desnutricion. Algun famia ta biaha centenares di kilometer pa yega e hospital di Herat pasobra nan no tin instalacionnan di cuido di salud den nan propio provincia.

Wranga Niamaty, supervisor di equipo di enfermeria, a bisa cu hopi biaha nan ta ricibi pashentnan den nan "ultimo etapa" di enfermedad, caminda "no tin speransa" pa nan sobrevivi.

Asina mes, el ta sinti "orguyoso" pa esnan cu e por a rescata for di hamber.

Ademas di trata e muchanan, e equipo di enfermeria ta conseha hende muher tocante lactancia materno, cual ta un factor clave den combati desnutricion. Mamanan soltero cu mester traha como limpiador of den agricultura, tin biaha no por produci suficiente lechi, hopi biaha debi na deshidratacion, segun enfermero Fawzia Azizi.

E clinica tabata un salbacion pa Jamila, un mama di 25 aña ken tambe a pidi pa no usa su fam pa motibo di privacidad. Yiu muher di Jamila tin ocho luna di edad y ta sufri di sindroma di Down y tambe di desnutricion, aunke su esposo ta manda placa for di Iran, caminda e ta trahando.

Lora den un velo di flor, Jamila a bisa cu e tin miedo pa e futuro: "Si expulsa mi esposo for di Iran, nos lo muri di hamber."

Venezuela a libera tres preso Hulandes

(NLTimes) - Gobierno Hulandes a confirma liberacion di tres di su ciudadanonan cu tabata cera den prison na Venezuela. Minister di Asuntonan Exterior, David van Weel, a bisa cu e tres presonan a ser laga den libertad diahuebs atardi. Nan lo bandona e pais mas liher posibel bou escolta brinda pa e embahada Hulandes na Caracas, Van Weel a confirma prome cu e reunion semanal regular di Gabinete diabierna.

E regimen autoritario di e dictador Venezolano, Nicolás Maduro a termina casi dos siman pasa, ora cu e y su casa a ser captura pa forsanan militar Mericano y transporta pa Merca pa enfrenta acusacionnan criminal. Desde e tempo ey, decenas di preso politico, y otro personanan encarcela, a ser poni den libertad den e pais Sur Americano.

E tres detenidonan Hulandes no tabata inicialmente entre esnan cu a sali den libertad. Un vocero di e ministerio no kier duna comentario riba e motibo cu nan a keda encarcela, pero fuentenan a bisa Trouw cu dos di nan tabata parti di un tripulacion di nuebe persona cu tabata busca restonan di Segunda Guera Mundial cerca di Caribe Hulandes den un intento pa recupera material di koper.

Tur nuebe a ser intercepta pa Marina di Venezuela siete luna pasa, y transporta pa e pais ey riba acusacion di spionahe. E capitan di e tripulacion ta un homber Hulandes, y su casa tabata entre esnan encarcela. No a haya informenan publica tocante e identidad di e di tres persona.

Van Weel a bisa cu el a defende personalmente pa nan liberacion den un yamada telefonico cu e presidente interino di Venezuela, Delcy Rodríguez.

E embahada Hulandes "tambe tabata persigui esaki pa un tempo", e minister a bisa. "Y finalmente, e regimen a bisa ok, e tresnan aki por bay tambe."

Su remarcanan tabata e prome confirmacion di parti di e ministerio tocante e destino di e detenidonan Hulandes den e pais. Van Weel a indica caba dialuna cu el a papia cu Rodríguez, kende tabata fungi como vice presidente ora cu el a tuma encargo di e pais despues cu Maduro a ser captura.

Van Weel a skirbi riba medionan social dialuna pa bisa cu nan dos tabatin un combersacion productivo, y tabatin "progreso" riba asuntonan importante pa ambos pais, incluyendo e liberacion di presonan stranhero. Tambe el a enfatisa e importancia di "tene nos canalnan di comunicacion habri."

Venezuela ta e pais mas grandi cu tin frontera cu e nacionnan insular Caribense y teritorionan di Reino Hulandes. Aruba, Boneiro, y Corsou ta djis algun kilometer panort di e costa Venezolano.

Diaranson, un tanker cu ta transporta petroleo Venezolano a mara na Corsou como parti di un plan di dos di e companianan di mercancia mas grandi di mundo pa move petroleo Venezolano pa facilidadnan di almacenahe den Caribe. Tabata spera cu e Grupo Trafigura y e Grupo Vitol lo tuma posesion di por lo menos 4.8 miyon bari di crudo Venezolano e siman aki, Bloomberg a informa anteriormente.

E petroleo ta forma parti di un benta grandi di mas di 50 miyon di bari organisa pa Merca. Bloomberg a informa diamars cu cuatro tanker tabata na costa Venezolano, cu plannan pa trece petroleo crudo pa instalacionnan di almacenahe na Corsou y Bahamas.

Rapport ta adverti cu wafnan di Caribe ta keda como enlace clave den contrabanda di cocaina pa Europa

(Curacaochronicle) – Islanan di Caribe ta sigui hunga un rol structural den trafico internacional di cocaina pa Hulanda y Europa mas amplio, segun un rapport nobo di Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC).

Instituto di investigacion a conclui cu rutanan di contrabanda di droga awendia ta casi completamente maritimo y cada biaha mas dependiente di puertonan y loke ta ser yama "asistencia interno", incluyendo corupcion. E tendencia aki, segun e rapport, ta afecta directamente e parti Caribense di Reino di Hulanda, unda puerto y cadena logistico ta keda vulnerabel pa infiltracion di rednan criminal.

Segun WODC, organisacionnan criminal ta adapta continuamente nan metodo como reaccion riba control mas estricto. Como resultado, puertonan mas chikito y cu menos seguridad ta keda punto di transito atractivo pa cargamentonan di cocaina. Den tur caso di contrabanda reciente cu a ser analisa, investigadornan a identifica elemento di corupcion, tanto den como for di institucionnan oficial, loke ta aumenta significativamente e riesgonan cu puertonan y sector logistico ta enfrenta den e region.

E rapport tambe ta resalta cu trafico di droga y violencia extremo ta estrechamente conecta dentro di mesun rednan criminal internacional. Mientras cu mayoria di likidacionnan analisa den e estudio a pasa na Hulanda, conflicto riba cargamentonan di droga y fluho di placa frecuentemente tin nan origen na Europa, incluyendo region di Caribe.

Uso creciente di comunicacion cifra, manera mensahe PGP, a haci posibilidad cu autoridadnan di cumplimento di ley por track-miho conexionnan internacional. Esaki, alabes, a haci cu por identifica e rol di Caribe den rednan di trafico di droga mas lihe durante investigacion.

WODC a enfatisa cu e descubrimentonan aki ta subraya e importancia di cooperacion sosteni den Reino. E instituto ta yama pa continuacion y intensificacion di esfuersonan den seguridad di puerto, medidanan anticorupcion y intercambio di informacion entre autoridadnan.

Segun e rapport, islanan di Caribe no mester ser mira como periferico den lucha contra criminalidad internacional di droga, sino mas manera como un factor strategico den esfuersonan pa interumpi rednan global di trafico di cocaina.

PARLAMENTO ARUBA

STATEN VAN ARUBA

OPENBARE BIJEENKOMST OP 19 JANUARI 2026 OM 11:00 UUR V.M. IN DE VERGADERZAAL VAN DE STATEN VAN ARUBA

TE BEHANDELEN ONDERWERP

Agenda:

Onveiligheid in het verkeer op Aruba

De Griffier,

mr.drs. Herman Ch. J. Hek

OM a pidi 14 aña di prison pa homber acusa di abusa sexualmente di 31 mucha muhe

(NLTimes) - Ministerio Publico (OM) a pidi 14 aña di prison y cuido psikiatrico obligatorio na un instalacion di TBS pa Mels van B. di 46 aña, kende ta ser acusa di abusa sexualmente di varios mucha muhe durante un periodo di varios aña.

Van B. a suministra un declaracion cu ta detaya e abuso sistematico di su yiu muhe y su amiganan ora cu nan a pasa un anochi na su propiedadnan na Barendrecht y Hoeven. E sospechoso a admiti di a usa un sedante pa incapacita e menornan, documentando despues e abusonan riba video. E investigacion ta confirma cu e victimanan tabata principalmente obhetivo dentro di su circulo domestico priva y un localidad di vakantie na Noord-Brabant.

E peticion di sentencia di e fiscal ta cubri tanto abuso di mucha muhe droga como tambe produccion y posesion di videonan di abuso sexual di mucha. Despues di su aresto na september 2024, autoridadnan a descubri riba e hard drivenan di Van B. tanto imagennan cu el a crea como un coleccion grandi di videonan di abuso sexual di mucha cu a ser download. OM a informa cu 18 mucha muhe a ser abusa fisicamente, y Van B. a saca potret di varios otro den secreto.

Na comienso di e di cuater dia di su huicio, el a bisa corte, “Mi no a logra preveni e abuso. Mi por a stop esaki, pero mi a tuma e decisionnan robes ripitidamente. Mi ta tuma responsabilidad pa mi accionnan y nan impacto riba tur hende envolvi,” respondiendo na declaracionnan di mayornan cu a papia e prome dia.

Van B. a reconoce cu e tabatin e oportunidad di papia cu un psicologo tocante su problemanan. “Mi ta lamenta profundamente di no a bisa nan cu mi tabatin un problema serio. Si mi lo a haci’e, cosnan probablemente lo a resulta hopi diferente,” el a bisa.

OM ta describi e sospechoso manera “altamente astuto y metodico” den su accionnan. Expertonan di e Centro Pieter Baan (PBC) a diagnostik’e cu varios trastorno, incluyendo pedofilia y hypersexualidad, y a evalua un riesgo halto di recidivismo. PBC ta consider’e parcialmente legalmente responsabel, un conclusion cu Ministerio Publico a apoya. Van B. a declara cu e no kier “sconde tras di mi trastornonan.”

Segun fiscal, e trastornonan di Van B. no ta reduci su culpa. El a causa un “cantidad inimaginabel di sufrimento” riba e victimanan, nan mayornan, y otro famianan, fiscal publico a bisa, enfatisando cu e daño aki mester ser atendi prome pa hustifica e castigo di prison pidi.

E caso contra Van B. a sali na cla na augustus 2024, ora un di e victimanan a lanta durante e abuso y su mama a entrega un keho. Van B. a entrega su mes na polis na september, despues di cual e escala completo di e crimennan a sali na cla.

Fiscalnan ta describi e evidencia manera “abrumador,” citando imagennan extenso, e confesionnan di e sospechoso, y testimonio di e victimanan.

E sospechoso a bisa e mayornan cu e no a distribui ningun grabacion di e maltrato y no tin mas den su poder. “Mi ta spera cu esey ta ofrece cierto grado di consuelo,” el a agrega.
Diabierna, cuater declaracion mas di victima a ser scucha den corte bou di e derecho di dirigi na e tribunal. Cada declaracion a enfatisa e impacto profundo cu e abuso tabatin riba e famianan.

En total, 63 peticion pa compensacion a ser entrega, tanto den nomber di victimanan individual como door di nan mayornan. Den su remarcanan di clausura, un di e abogadonan di e victimanan a elogia e mayornan pa nan resiliencia. “Nan a keda fuerte. Mi tin hopi respet pa esey”, el a bisa.

E huicio contra Van B. ta reanuda dialuna cu declaracion di su abogado. Corte tin plania pa anuncia su veredicto dia 3 di maart.

Parlamento di Corsou ta sigui deliberacion di Comite Central cu Pisas tocante seguridad regional

(Curacaochronicle) – Parlamento di Corsou a reanuda su reunion di Comite Central ayera cu prome minister Gilmar Pisas, siguiendo un sesion anterior na principio di e siman tocante situacion di seguridad di e isla y desaroyonan den region mas amplio.

E reunionnan a ser convoca riba peticion di partidonan di oposicion MAN-PIN, PAR y PNP despues di intervencion militar di Merca na Venezuela riba diaranson 3 di januari, un paso cu a hala atencion intenso tanto regional como internacional y cu a provoca yamada pa claridad riba posicion di Corsou.
Parlamentarionan a cuminsa e discusionnan dialuna, haciendo pregunta extenso na Pisas riba e implicacionnan di e eventonan cu ta desaroya na bisiña Venezuela, incluyendo posible efecto riba seguridad, control di frontera y preparacion pa emergencia. Pisas a pidi mas tempo pa duna respuesta comprensivo, loke a conduci na continuacion di e sesion e atardi aki.

Originalmente programa pa cuminsa na 9:00 mainta, e reunion a keda retrasa y a tuma lugar 2:00 di merdia, segun un anuncio haci ayera door di Silvin Cijntje, secretario di Parlamento, cu a papia den nomber di presidente di parlamento.

Durante e procedementonan di e siman aki, miembronan di Parlamento a presiona gobierno pa informacion detaya riba con Corsou ta monitorea y reaccionando riba e situacion tenso den region, incluyendo relacion diplomatico, seguridad di ciudadano y coordinacion cu socionan dentro di Reino di Hulanda y islanan bisindario.

Oposicion a enfatisa e derecho di publico pa informacion transparente y actualisa riba con e cambionan geopolitico cu ta sigui — particularmente relaciona cu accionnan di Merca na Venezuela — por afecta seguridad y stabilidad economico di Corsou. Temanan di debate ta inclui vigilancia di frontera, posible efecto secundario y iniciativanan di contingencia pa proteha interesnan di e isla.
Oficialnan di gobierno a subraya e importancianan di reaccion calma y coordina, señalando cu Corsou ta sigui monitorea e desaroyonan di cerca mientras ta mantene comunicacion estrecho cu autoridadnan Hulandes y socionan regional.

Continuacion di reunion di Comite Central ta subraya e urgencia di e asunto pa legisladornan y ta refleha e demanda creciente pa respuesta cla den un periodo unda Caribe ta nabega un etapa di complehidad geopolitico eleva.

VACATURE BIJ COLEGIO EPI SCHOOLJAAR 25-26

EPI
EDUCACION PROFESIONAL INTERMEDIO

Draag bij aan de toekomst. Inspireer de volgende generatie!

De Minister van Koninkrijksrelaties, Onderwijs, Jeugd, Innovatie en Sport, als bevoegd gezag van de Dienst Publieke Scholen, nodigt enthousiaste professionals uit om te solliciteren op onderstaande functie bij Colegio Profesional Intermedio (EPI) voor het schooljaar 2025-2026.

Instructietaal Nederlands

Docent Elektrotechniek - 2VB

Wat breng je mee?
Vereisten:
- Minimaal 2e graads onderwijsbevoegdheid of gelijkwaardig diploma met aantoonbare praktijkervaring;
- Uitstekende beheersing van de instructietaal (Nederlands);
- Praktijkervaring in het bedrijfsleven is een pré bij beroepsgerichte vakken;
- Je stelt de student altijd centraal.

Jouw profiel:
- Professionele werkhouding en verantwoordelijkheidsgevoel;
- Sterke didactische vaardigheden en pedagogisch inzicht;
- Samenwerking- en communicatieve vaardigheden;
- Flexibel en open voor innovatie binnen het beroepsonderwijs;
- Ervaren met digitale leermiddelen en technologie.

Wat bieden we jou?
Een uitdagende omgeving binnen het beroepsonderwijs, waarin je bijdraagt aan de ontwikkeling van jonge professionals. De arbeidsvoorwaarden zijn conform het Landsbesluit Bezoldiging Onderwijspersoneel, de Landsverordening Materieel Ambtenarenrecht en de Landsverordening Vakantie en Vrijstelling van Dienst Ambtenaren.

Geïnteresseerd?
Stuur je sollicitatiebrief, voorzien van een CV en kopieën van diploma's, binnen 2 weken na het verschijnen van deze vacature naar: sollicitatie@dps.aw met een cc naar hr@epiaruba.com t.a.v. Het Bevoegd Gezag - Minister van Koninkrijksrelaties, Onderwijs, Jeugd, Innovatie en Sport, d.t.k.v. Managementteam Dienst Publieke Scholen, J.F.K. Education Center, Stadionweg 37.

Vragen?
Voor meer informatie kun je contact opnemen met de HR-afdeling van Colegio EPI:
+(297)525 8726 / 746 hr@epiaruba.com

BONDIA ARUBA

Keda alerta pa estafa riba rednan social!

No click riba aviso paga (sponsored ad) cu ta usando imagen di Aruba Today.
Bishita solamente e pagina oficial di Facebook, Aruba Today News, of e website www.arubatoday.com.

Si bo haya algun problema, nos t'ey pa yuda: bondia.aruba@gmail.com

Argentina a registra di dos surplus presupuestario anual consecutivo

(AFP) – Argentina a registra un surplus presupuestario na 2025 pa di dos aña consecutivo, e prome biaha desde 2008 cu ta logra esaki, segun gobierno a anuncia diabierna.

E surplus primario — cu no ta inclui pago di interes riba debe — tabata 1,4 porciento di GDP, mientras e surplus financiero total a keda na 0,2 porciento, segun minister di Economia Luis Caputo a informa den un publicacion riba X. E cifranan tabata poco mas abao cu esunnan di 2024.

Caputo a bisa cu gasto gubernamental primario na 2025 tabata 27 porciento mas abao den termino real compara cu 2023.
"E reduccion aki a ser logra mientras nos a proteha gasto den programa social directo enfoca riba e sectornan mas vulnerabel," el a skirbi.

Gasto social den sosten estatal pa mucha y ayudo di alimento a crece cu 43 porciento den termino real for di december 2023 te december 2025, e minister a agrega.

Presidente Javier Milei, cu ta declara su mes como un "anarcocapitalista", a drenta na poder na december 2023, usando un 'chainsaw' como simbolo di su plan pa restaura disciplina fiscal y controla inflacion.
Su recortenan di austeridad a produci un surplus presupuestario na 2024 pa prome biaha den un decada, pero e costo tabata un perdida di poder di compra, empleo y gasto di consumidor.

Caputo a bisa cu e surplus di 2025 a ser logra incluso cu recortenan den impuesto y derecho di exportacion.

"Finanzas publico solido y crecemento economico lo haci posibel pa sigui debolbe recurso na sector priva den forma di recorte di impuesto, cu desde 2024 ya a supera 2,5 porciento di GDP," el a skirbi.

Lula y Von der Leyen ta elogia acuerdo comercial como clave pa prosperidad y multilateralismo

(AFP) – Presidente di Brasil, Luiz Inacio Lula da Silva y hefe di Union Europeo, Ursula von der Leyen, diabierna a elogia un acuerdo comercial entre Union Europeo y e paisnan di Mercosur di Sur America como un elemento clave pa prosperidad y multilateralismo.

Despues cu e dos lider a reuni na Rio de Janeiro, Lula a bisa cu e acuerdo — cu lo ser firma diasabra despues di 25 aña di negociacion — ta "hopi bon, specialmente pa mundo democratico y pa multilateralismo".

Von der Leyen a elogia e rol di Lula den e negociacionnan y a bisa cu e acuerdo "ta manda un mensahe poderoso… esaki ta e poder di asociacion y apertura. Y asina nos ta crea prosperidad real".

E acuerdo entre Union Europeo y paisnan di Mercosur — Argentina, Brasil, Paraguay y Uruguay — a ser alcansa na Bruselas siman pasa, a pesar di fuerte oposicion di agricultornan Europeo.
Nan ta teme cu e acuerdo lo conduci na un entrada grandi di productonan mas barata di Sur America, debi na standardnan di produccion cu nan ta considera menos estricto.

Miles di hende a participa den protestanan na Francia, Polonia, Irlanda y Belgica den dianan reciente.

Hunto, Union Europeo y Mercosur ta representa mas o menos 30 porciento di GDP global y mas cu 700 miyon consumidor.

E tratado ta elimina tarifa riba mas cu 90 porciento di comercio bilateral.

Von der Leyen lo bay Asuncion na Paraguay pa ceremonia di firma, na cual Lula no lo asisti. Su oficina a bisa cu e firma tabata plania originalmente como un evento na nivel ministerial, y Paraguay a emiti invitacionnan "di ultimo momento" pa presidentenan.

Ademas di presidente anfitrion Santiago Peña, presidente di Uruguay, Yamandu Orsi, lo tambe asisti na ceremonia di firma.
Participacion di lider di Argentina, Javier Milei, no a keda confirma.

Tres Ecuatoriano condena na 15 aña di prison pa trafico di cocaina na El Salvador

(Infobae) – Sistema di husticia di El Salvador a impone condenanan halto riba tres ciudadano Ecuatoriano vincula cu un cargamento di cocaina na balor di miyones di dollar, den marco di un aña marca pa resultado sin precedente den lucha contra narcotrafico.

Segundo Corte contra Crimen Organisa di San Salvador a condena cu 15 aña di prison tres ciudadano Ecuatoriano pa trafico di un carga di cocaina cu balor di miyones, segun Fiscalia General di Republica (FGR) a publica riba su rednan social.

E condenadonan ta Yhonny Perfiliano Mero Mero, Manuel Orlando Cuevas Delgado y Diego Fabian Velasquez, kende a keda deteni na februari 2025, ora Armada Nacional a intercepta nan den awa teritorial Salvadoreño. Ora cu nan a nota presencia di autoridadnan, e Ecuatorianonan a tira e pakinan di droga na lama, mara cu buoy di nabegacion.

Analisisnan posterior realisa riba e cargamento a revela cu tabatin 1.535 paki di cocaina. E balor comercial di e droga confisca ta suma 38.589.900 dollar.

E detencion a tuma lugar na sur occidente di Bocana El Cordoncillo, den Estero di Jaltepeque, municipio di La Paz Centro.

Minister di Defensa, Rene Francis Merino Monroy a presenta e Ecuatorianonan na e momento, despues cu nan a ser ricibi na Puerto di La Union. E aresto di e stranheronan a lanta interes nacional, despues cu presidente di e Republica, Nayib Bukele, a publica riba e operacion na maart 2025.

"Nos Armada Nacional a duna un otro golpi nobo na narcotrafico internacional, interceptando un embarcacion na 600 miya nautico (1.111 kilometer) sur occidente di Bocana El Cordoncillo," e presidente a skirbi den su cuenta di red social X.

Díaz-Canel ta adverti Trump cu Cuba no lo haci concesion politico

(CiberCuba) - Lider Cubano Miguel Díaz-Canel Bermúdez a adverti cu Cuba "lo no haci ningun concesion politico" den cara di presion di gobierno di Merca, como contesta riba declaracionnan recien di presidente Donald Trump, kende a recomenda pa e regimen di La Habana "cera un acuerdo prome cu ta mucho laat."

Durante un discurso pronuncia Díaz-Canel a afirma cu, si Cuba ser ataca, e lo "bringa cu e mesun ferocidad cu generacionnan di luchadornan Cubano balente, for di e gueranan pa independencia den siglo 19, e Sierra Maestra,y Africa den siglo 20, te na Caracas den siglo 12 siglo."

"No tin entrega of capitulacion posibel, ni ningun tipo di acuerdo basa riba coercion of intimidacion," e mandatario a afirma.

"Cuba no mester haci ningun concesion politico, ni esey nunca lo ta riba mesa di negociacion pa un acuerdo entre Cuba y Merca. Semper nos lo ta habri pa dialogo, pero riba terminonan igual y basa riba respet mutuo," el a agrega.

Den su discurso, Miguel Díaz-Canel a critica Washington severamente, acusando presidente Donald Trump y Secretario di Estado Marco Rubio di hiba un politica di agresion regional.

"E emperador actual di Cas Blanco y su Secretario di Estado no a stop di menasa nos," el a bisa, usando atrobe retorica di Guera Friu pa pinta su mes como un victima di e "imperio."

El a aumenta e drama door di afirma cu ni sikiera un ofensiva na escala completo por somete Cuba. "Nan lo mester a secuestra miyones of kita nos for di mapa, y hasta e ora ey, e fantasma di e archipielago chikito aki lo persigui nan pa semper," el a proclama na su partidarionan.

Den e mesun rosea, el a afirma cu "e promotornan di e atake y secuestro di presidente Maduro a recuri na e metodonan mas abominabel di fascismo" y cu "e actual administracion Mericano a habri e porta pa un era di barbaridad, expropiacion y neofascismo" den Caribe.

Trinidad y Tobago:

TTUTA cu yamado na minister di Finanzas pa honra acuerdo pa aumento di salario

(TrinidadExpress) - Asociacion di Maestro Unifica di Trinidad y Tobago (TTUTA) ta haci un yamado na minister di Finanzas, Davendranath Tancoo pa honra e acuerdo di negociacion di april 2025 y zorg pa maestronan ricibi aumento di salario.

Su presidente, Crystal Ashe, a informa cu e asociacion tabata decepciona pa e fracaso di Tancoo pa aproba e aumento na fin di januari 2026.

Ashe a bisa cu el a reuni cu e Hefe di Personal Dr. Daryl Dindial diaranson, caminda e acuerdo firma y un promesa haci na TTUTA for di april 2025 cu e salarionan nobo lo ser paga na juli 2025—cu no a ser concretisa—a ser discuti.

El a corda cu dia 10 di december 2025, TTUTA a reuni cu Dindial y a ser bisa cu "tur miembro di e Servicio di Enseñansa" lo ser paga nan salario nobo na januari 2026.

Sinembargo, el a bisa cu durante e reunion di diaranson, TTUTA a ser informa cu e salarionan nobo no por ser paga na fin di januari.

Ashe a declara cu Dindial tambe a reuni cu minister di Finanzas diaranson, y Tancoo a pidi pa entrega informacion adicional pa fin di januari tocante e pago di e salarionan nobo.

El a agrega cu Tancoo no a duna un fecha cla pa e pago di e aumento di salario na miembronan di Servicio di Enseñansa.

Presidente di TTUTA a describi e fracaso di e minister pa paga e aumento di salario como "falta di respet claro".

Ashe a bisa cu TTUTA no ta satisfecho y a keda desapunta pa e resultado di e reunion entre Tancoo y Dindial.

"Nos ta mir'e como un hende cu ta provee bo cu un promesa y despues ta kibra esaki. Ora nos wak e administracion aki, tin un declaracion cu nan ta custumbra di haci y bisa 'promesa haci, promesa cumpli'."

Den e sentido ey, Ashe a bisa, "Nos ta simplemente pidi bo minister Tancoo y promer minister di Republica di Trinidad y Tobago, Sra. Kamla Persad-Bissessar—nos ta pidi amablemente pa e mesun nivel di energia cu normalmente ta ser usa pa bisa 'promesa haci, promesa cumpli' ser aplica na bo maestronan."

Pa mustra nan disgusto pa no ricibi nan aumento di salario, Ashe a bisa cu tur educador lo sigui bisti cora te ora nan ricibi esaki.

Tambe el a enfatisa, "Cartanan lo sigui ser skirbi, incluyendo pero no limita na minister di Finanzas, pa pidi claridad riba ki informacion Dindial mester entrega, y tambe pa identifica un fecha ki dia e salarionan nobo lo ser paga."

Ashe a bisa cu TTUTA lo ta lansando un campaña riba rednan social pa trece atencion na e asuntonan aki y tin intencion di busca permiso pa tene un manifestacion masal pa subraya asuntonan asina.

BUCATINI MARKET & CUCINA | JOIA BY IBEROSTAR
DIA DI BETICO BREAKFAST BUFFET
7AM - 12PM
Price: $50 per person, locals get 20% off
Unlimited mimosas for $35
RESERVATION EXCLUSIVELY THROUGH OPENTABLE.COM

Island Asia Store
Av. Milio Croes 122
Nos tin tur cos esencial pa disfruta di Aruba su CARNAVAL 72 sano y den style!
Tel. 583-8888
Biba nos Carnaval!

Ritmo di tumba den Carnaval di Aruba

. Guillfred: Tumba Contest with 'Caya ta warda'.

Tumba a yega e region den siglo 17 pa medio di Africanonan sclavisa. E curason di e musica tabata basa riba e patronchinan di tambor poco usual di e ritmo tambor. Hopi hende ta considera tumba como un estilo di musica nativo y indigena di Curaçao y Bonaire, islanan bisiña di Aruba.

Awendia, otro instrumentonan y influencia Latino ta hunga un rol den musica di tumba, y riba e islanan ABC ta canta e canticanan mayormente den e idioma local Papiamento. Diferente cu calypso y roadmarch, un cantica di tumba ta toca henter aña, pero debi na su popularidad y su raiz den Antias Hulandes, canticanan di tumba ta wordo toca specialmente hopi durante Carnaval di Aruba.

Tumba durante Carnaval hopi biaha ta inclui un tiki satira politico y social, recordando e estilo di calypso, pero semper cu un ritmo bailable. Ritmo di tumba di Aruba ta mas melodico, y pa Carnaval e letranan ta dedica na celebracion.

E prome Concurso di Tumba a tuma lugar na 1971 pa Carnaval 17, caminda Casin Giel a ser corona como e prome Rey di Tumba di Carnaval di Aruba. Hopi hende ta recorda Juancho Kock famosamente, y hasta despues di su retiro el a keda semper un idolo. Otro musiconan popular riba e tarima ta Edwin Zichem y Robert Jean d'Or, sin lubida Ito Dania y Reginald "Papito" Rafael. Papito na aña 2000 a gana su di cinco titulo cu su tumba "Den meimei", y desde e tempo ey el ta empata cu Robert Jean d'Or den cantidad di titulonan gana.
E siguiente generacionnan ta inclui Rodrick Franken, ken te na 2020 tin siete titulo den su nomber: tres den categoria di Mucha, un den Hubenil y tres den Grand Tumba Festival. Rodrick Franken ta e unico cantante den historia cu a gana un titulo den tur tres categoria di edad. Un contendiente fuerte ta Jerrino Ridderstap. Jerrino, cu cuatro titulo den su nomber, ta cuatro-biaha Rey di Tumba di Carnaval di Aruba, mientras cu Rodrick ta tres-biaha ganador di Grand Tumba Contest di Aruba.

Tumba "pabao di brug"
Maske casi no ta tende tumba durante e paradanan, e ta un parti di Carnaval mesun importante manera roadmarch y calypso. Canticanan di tumba di Carnaval ta ser toca na tur lugar durante henter e temporada di Carnaval, y e Concurso di Tumba ta crea un emocion special, specialmente pabao di brug.

Mientras cu calypso y roadmarch ta mas claramente liga cu San Nicolas, unda e concurso ta tuma luga pariba di brug, tumba ta mas liga cu pabao di brug y Oranjestad, caminda e festival a tuma lugar pa prome biaha na 1971.

San Nicolas tambe ta haya tumba
Sinembargo, na 2019 pa Carnaval 65, e Concurso di Tumba a tuma luga pa prome biaha na Carnival Village na San Nicolas. Carnival Village a ser completa na 2014, y e prome actividad di Carnaval a tuma luga ey dia 11 di november 2014, cu nomber Legends Award, organisa pa S.M.A.C. Desde e tempo ey, e comentarionan ta cu no ta pa nada Aruba tin un Carnival Village, y cu tur actividad di Carnaval mester tuma luga ey.

Fuente: Aruba's Carnival History di Friedrich A. Van der Hans

2004. From L2R are: **Juancho Kock**, **Edwin Zichem** and **Robert Jean D'or** at the Tumba Contest for Carnival 50 in 2004. The contest was dedicated to Juancho amongst other great musicians.

2007. Eugene during the Grand Tumba Contest.

2004. Guillfred: Tumba Contest with 'Wak bo tey'.

2008. Dancers for Guillfred's show at the Grand Tumba Contest.

2007. Eugene was Aruba's Tumba King 2007. From L2R are Robert Jean D'or, Papito Rafael, Eugene Albertsz, Elia Isenia, Juni de Freitas and Jurdany Koolman. Eugene before also won 5th Place Tumba in 2005.

2006. Guillfred: Tumba Contest with 'Mo Chai'.

CUMPRA AWO
Afl. 85
Hamilton Beach Glass, 12 speed blender
electro
Avenida Milio Croes 41 • T: (+297) 280-0222

The Birdie
CLUB HOUSE RESTAURANT
Brunch
DIA DI BETICO
All you can eat a-la-carte $60 per person
From 11am to 3pm
20% off for locals
TIERRA DEL SOL
For reservations please call 586-7800 ext. 231 or 242
tdsba1@iberostar.com | opentable.com/thebirdie
tierradelsol.com

Plan di accion pa mantencion di veldnan deportivo ta sigui den 2026

Trabaonan a inicia na veld di Sabana Grandi

Siguiendo cu e strategia pa un maneho sostenibel di instalacionnan deportivo na Aruba, Minister di Deporte, mr. Gerlien Croes (Futuro) ta anuncia cu e plan di accion pa mantencion ta continua sin duda den 2026. E prome trabao pa e aña nobo aki ya a inicia cu mantencion integral di veld di Sabana Grandi, un paso importante pa sigura cu infrastructura deportivo ta keda na condicion optimal pa uso di comunidad y deportista.

E trabao ta wordo ehecuta den colaboracion estrecho entre e Ministerio di Deporte y Ministerio di Infrastructura hunto Departamento di Obranan Publico (DOW), cu su ekiponan tecnico ta sigui traha de forma structural y periodico riba e canchanan y veldnan deportivo rond di isla. E plan pa 2026 ta bay forma riba e base di exito di e plan di accion anterior, cu a keda implementa den 2025 y cu a trece mehoracion concreto na diferente facilidadnan.

Minister Gerlien Croes a enfatisa cu mantencion ta un elemento fundamental pa un desaroyo deportivo creciente: “Mantencion ta clave pa sostenibilidad. Nos ta kere den deporte como un instrumento di desaroyo social y saludabel, y infrastructura na bon condicion ta esencial pa logra esaki. Nos ta compromete pa continua na traha cu transparencia, planificacion y eficiencia pa sirbi nos pueblo manera e merece”.

E continuidad di e plan ta enfoca riba implementacion di un sistema di mantencion preventivo y periodico, garantisando un uso responsabel di fondo publico y un forma di traha cu ta beneficioso tanto pa comunidad como pa deportistanan.

Minister Gerlien Croes a expresa su gradicimento na DOW y na tur colaboradornan cu ta forma parti di e proyecto, y a enfatisa cu e ministerio ta mira dilanti pa amplia e programa di mantencion na mas canchanan y veldnan deportivo durante e resto di aña 2026.

Cushinando cu Bon Dia

Sopi di siboyo

Ingrediente:
- 5 siboyo
- 1 liter di bouillon di carni of galiña
- 8 slice di pan baguette
- 100 gram di keshi raspa Emmental of Gruyere
- ½ glas di biña blanco of brandy
- 2 cuchara di azeta di olijfi
- 2 cuchara di manteca
- 1 cuchara di hariña
- salo
- pepper

Preparacion:
1. Corta e siboyo den forma di juliana
2. Pon’e riba candela un wea cu e azeta y manteca aden
3. Ora e azeta y manteca smelt, pone e siboyo na candela suave, draai cu un cuchara di palo te ora e siboyo bira transparente.
4. Agrega e hariña, mescl’e bon te ora e boullon bira un tiki diki, incorpora e biña of brandy y lag’e evapora un par di minuut.
5. Añadi e bouillon y cushina cu candela abao pa 30 minuut.
6. Parti e sopi den diferente bowl resistente pa forno.
7. Tosta e slice di pan y pon’e riba di e sopi.
8. Precalenta e forno 220 grado C.
9. Espolvorea cu abundante keshi raspa, pon’e den forno y gratina durante 5-6 minuut.

Aruba Bank a participa den lezing educativo tocante pagonan digital pa alumnonan di 4de klas

Aruba Bank a participa den un charla educativo pa alumnonan di 4de klas, pa conscientisa alumnonan tocante pagonan digital y e tecnologia di financiero moderno.

E charla a wordo presenta for di punto di bista di un entrepreneur, pa motiva y inspira e generacion di hobennan tocante e rol di innovacion den e mundo di negoshi.

Durante e sesion, e alumnonan a ricibi un introduccion simpel y practico di con pagonan digital ta funciona, con nan ta wordo uza den bida diario y con un entrepreneur ta saca probecho di e solucionan digital aki pa maneha nan negoshi mas eficiente. Aruba Bank, como un partner financiero local, a comparti su conocimiento y experiencia riba e evolucion di pagonan electronico y e importancia di educacion financiero desde un edad hoben.

E iniciativa aki ta forma parti di un esfuerso mas amplio pa conecta educacion, entrepreneurship y e sector financiero, cu e meta di prepara e generacion hoben aki pa un futuro cada biaha mas digital. Aruba Bank ta keda comprometi na contribui na desaroyo di e comunidad y educacion financiero na Aruba.

Stingray Swimming Team Aruba ta celebra un aña deportivo excepcional

Recientemente, Stingray Swimming Team Aruba a organisa nan Award Night anual, un anochi specialmente dedica na duna reconocimento na tur nan atletanan y pa pone un luz briyante riba e landadonan cu a sobresali durante e aña deportivo 2025. E evento a sirbi tambe como un momento pa celebra hunto como ekipo un aña yena di exito, progreso y dedicacion.

E atletanan cu a gana e titulo di Most Valuable Swimmer 2025, cu ta e premio mas halto cu un atleta por gana den Stingray, tabata e atletanan cu a competi na e nivel mas halto den nan categoria di edad, a logra e cantidad mas grandi di punto durante e temporada 2025, a gana mas medaya y trofeo, y a wordo reconoci pa nan esfuerso extraordinario.

Ademas, Stingray a honra tambe e ganadornan den e categoria di Overall MVP, Most Improved Swimmers, Rookie of the Year, y atletanan cu a sobresali y a mustra un gran progreso durante diferente competencia importante riba nos isla.

Stingray Swimming Team ta sumamente orguyoso di tur su miembronan cu a mustra nan disciplina, perseverancia y compromiso durante henter e aña 2025. Un rol hopi importante den e exito di e atletanan ta e apoyo constante di e entrenadornan. Nan guia, pasenshi y motivacion a keda claramente refleha den e progreso notabel cu hopi atleta a logra durante e temporada.

Un punto remarcabel durante e Award Night tabata e reconocimento special duna na e mayornan. Durante e anochi, mayornan a ricibi nan propio medaya como muestra di gradicimento pa nan rol esencial den e trayecto di e atletanan. E gesto aki tabata un toke bunita cu a haci e anochi aun mas special. Stingray Swimming Team Aruba ta hopi orguyoso di tur su miembronan y ta mira cu entusiasmo pa locual cu e aña 2026 lo trece. Stingray Swimming Team ta kere firmemente den e potencial di cada un di su atletanan y ta desea nan un aña deportivo yen di exito, crecemento y logro.

Most Valuable Swimmer 2025:
Categoria Girls 7/8: Zailey Arends
Categoria Boys 7/8: Duncan Ponson
Categoria Girls 9/10: Richmyra Hoen
Categoria Boys 9/10: Bartolomeo Hese
Categoria Girls 11/12: Vitali Inocenciq
Categoria Boys 11/12: Leandro Santiesteban
Categoria Girls 13/14: D-Leylah Gerrel
Categoria Boys 13/14: Emiliano Tromp
Categoria Boys 15/17: Ocean van Loon
Categoria Boys 18 & Over: Landon Laaf

Overall MVP:
Categoria Girls: Emma Ponson
Categoria Boys: Shine van Loon

Most Improved of the Year:
Categoria Girls: Iva Werleman
Categoria Boys: Tyler Richards

Rookie of the Year:
Categoria Girls: Mary-Ann Gamarra
Categoria Boys: D'venzster Lopez

Atletanan cu a destaca den competencianan local:
Richmyra Hoen
Von Werleman
Yeshua Maduro
Ezekiel Maduro

Reino Uni: Hefe di polis local ta retira memey di pleito cu fanatico di Maccabi

(AFP) – Un hefe di polis na Reino Uni, kende a supervisa un decision contencioso pa prohibi fanaticonan di club di futbol Maccabi Tel Aviv di asisti na un partido na Birmingham, a retira diabierna despues di presion publico exigiendo su retiro.

Polis di West Midlands y su chief constable, Craig Guildford, 52, ta bao presion tocante nan recomendacion pa prohibi fanaticonan for di e partido di UEFA Europa League dia 6 di november contra Aston Villa.
E movida a genera indignacion na Reino Uni, incluyendo di prome minister Keir Starmer, y na Israel, cu lidernan Israeli denunciando e como "anti-Semitico."

"E chief constable, Craig Guildford awe a retira di West Midlands Police cu efecto inmediato," comisionado di crimen di e forsa regional, Simon Foster a bisa repoteronan. El a bisa cu e pleito a bira un "distraccion significante" pa polis di West Midlands, cu ta inclui Birmingham, e di dos ciudad mas grandi di Reino Uni.

Guilford a bisa den un declaracion cu e "histeria politico y mediatico alrededor di mi persona y mi posicion a bira dañino pa tur e bon trabao asumi pa mi oficialnan y personal."

Minister di Interior Britanico, Shabana Mahmood a bisa cu Guildford a "haci lo correcto" door di retira.
Diaranson el a bisa cu el a perde confiansa den Guildford, despues cu un rapport preliminar di vigilante di polis a haya cu e forsa a "exagera" e menasa presenta pa fanaticonan di Maccabi pa hustifica e prohibicion.
"E chief constable di West Midlands Police no tin mi confiansa mas," segun Mahmood, kende tambe ta un parlamentario local di Birmingham, a bisa parlamento e tempo ey.

Mahmood tambe anteriormente e siman aki a anuncia plan pa duna minister di Interior di e pais e poder pa duna retiro na chief constablenan local. Actualmente, solamente comisionadonan di crimen regional manera Foster tin e poder aki.

Poblacion di Birmingham ta 30 porciento musulman, segun e censo mas recien na 2021, y a mira varios protesta den sosten di Palestinonan desde e comienso na 2023 di e guera na Gaza, incluyendo riba e anochi di e partido.

E publicacion di e rapport di e vigilante independiente di polis a yega despues di lunas di scrutinio di cuerpo policial pa motibo di e prohibicion. E rapport, lidera pa inspector principal di polis Andy Cooke, a acusa e cuerpo policial di "prehuicio di confirmacion."
"Na lugar di sigui e evidencia, e cuerpo a busca solamente e evidencia pa sostene nan posicion desea pa prohibi e fanaticonan," Mahmood a bisa.

E revision di Cooke ta "mustra cu polis a exagera e menasa presenta pa e fanaticonan di Maccabi Tel Aviv, mientras a subestima e riesgo cu e fanaticonan Israeli lo core si nan biaha pa e area," Mahmood a bisa.

Den un declaracion, polis di West Midlands a bisa diaranson: "Nos ta extremadamente sorry pa e impacto cu esaki tabatin riba individuo y nan comunidadnan."
"Nos sa cu a comete eror, pero ta reitera e hallazgo cu nada di esaki a ser haci cu intencion di distorcion of discriminacion intencional."

Fanaticonan di Maccabi a ser blokea di biaha pa e partido door di Grupo di Conseho di Seguridad (SAG) local, cu a cita preocupacion pa seguridad basa riba conseho di cuerpo policial.

Polis di West Midlands a clasifica e partido como "riesgo halto", pero e vigilante di polis a haya ocho "inexactitud" den nan conseho pa SAG, incluyendo un referencia na un wega no existente entre Tel Aviv y West Ham, cual tabata un "halucinacion di AI."

Guilford a disculpa na Parlamento pa duna evidencia eroneo tempo cu a cuestion'e anteriormente e luna aki. Anteriormente el a bisa parlamentarionan cu e eror tabata resultado di un buskeda riba Google, y a nenga cu e cuerpo a usa inteligencia artificial. Pero den un carta na parlamento diaranson, Guildford a admiti cu e informacion eroneo tabata pa motibo di uso di Microsoft Copilot, un AI Chatbot.

Rapport di e vigilante a bisa cu otro inexactitud ta inclui cu polis di West Midlands a exagera "enormemente" e problemanan na Amsterdam na november 2024, despues cu fanaticonan di Maccabi a enfrenta cu localnan eynan, segun e revision.

"ONDERCURATELESTELLING

Bij beschikking van 12 januari 2026, behorend bij EJ nr. AUA202503359, van het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, is mevrouw Regine Marisol Thiel, geboren op 5 augustus 1969 in Aruba, onder curatele gesteld, met benoeming van de mevrouw Suzette Lourdes Thiel geboren op 22 mei 1966, wonende in Aruba, en de heer Rufo Venancio Thiel geboren op 22 maart 1973, wonende in Aruba, tot curatoren.

Curatoren
S.L. Thiel en R.V. Thiel
Aruba

Presion di mineria ta pone selva protegi di RDC den riesgo

(AFP) - Valery Kyembo tabata liderando un inspeccion di reserva forestal protegi di su comunidad profundo den region di mineria di Republica Democratico di Congo (RDC) ora dos soldad Congoles arma a blokia nan caminda.

Tras di e tropanan, un barera tabata restringi acceso na un sitio minero den desaroyo. Un soldad a exhibi su arma den un advertencia claro — Kyembo mester a hal atras na luga di yega na e reserva.

Mientras companianan Mericano y otro ta competi cu China pa mineralnan critico di RDC, comunidadnan manera Lukutwe na provincia sur di Haut-Katanga tin miedo di restriccionnan creciente y incursionnan den reservanan natural mientras nan ta busca pa proteha nan tera.

Reserva forestal comunitario di Lukutwe, cu Kyembo ta representa, a obtene e titulo oficial di e tereno pa yuda evita abuso no autorisa, mientras reservanan grandi di metal ta atrae mas inversionista.
Pero lider comunitario ta teme desplasamento for di tereno tradicional, a pesar di e status protegi di e comunidadnan.

Haut-Katanga ta produci un variedad di mineral, pero ningun cu ta mas na demanda cu cobalt cu briyo di plata, esencial pa bateria electrico y tecnologia di defensa.
RDC ta produci alrededor di 70 porciento di cobalt mundial.

Na Lukutwe, a 70 kilometer for di capital minero Lubumbashi, lider comunitario a bisa cu nan a establece un concesion forestal pa legalisa titulo convencional di tereno despues cu a mira con compania minero SEK, un subsidiario di Tiger Resources di Australia, a desplasa otro bario un decada pasa.
"Nos a kier tin nos propio tereno titula," Kyembo a bisa, haciendo echo di voz di hende di barionan bisiña.

Demanda pa mineralnan bao tera di Katanga ta subi rapidamente.
Presidente di Merca, Donald Trump, cu a busca media un fin na decadanan di conflicto na RDC oriental, a haci "diplomacia di mineral" un elemento central di su enfoke, buscando acceso pa companianan Mericano na intercambio.

Tera convencional

Pa bario manera Lukutwe, cu frecuentemente tin derecho di tera cu ta data di generacionnan pasa pero cu ta falta documentacion formal, e concesionnan ta un manera pa sigura titulo di tereno y proteha e sistema grandi forestal di sabana di e region.

Desde 2016, concesionnan forestal, conoci como CFCL segun nan sigla Frances, ta parti di strategia di RDC pa laga comunidadnan maneha nan selva.

Nan "efectivamente ta constitui un salvaguardia contra presion riba nan tera… reubicacion y expropriacion pa companianan minero," a bisa Heritier Khoji, un specialista den selva di e region y profesor di agronomia na Universidad di Lubumbashi.

Na Haut-Katanga tin actualmente 20 reserva, cubriendo 239.000 hectar. Otro decena ta den proceso di aprobacion.

Sur di RDC ta cubri cu loke ta conoci como bosque Miombo, e ecosistema mas grandi forestal tropical seco di mundo. Pero, manera na otro parti di Africa, selva ta reduci a causa di agricultura, deforestacion y mineria.
For di 2001 te 2024, provincia Lualaba y Haut-Katanga a perde 1,38 miyon hectar di cobertura di mata, gran parti di dje rond di e area di koper -cobalt, segun Global Forest Watch.
Registro minero di RDC ta mustra cu e belt di kopercobalt tin un di e concentracionnan mas halto di licencia di exploracion y abuso di mina di e pais.
Supervisa door di comunidadnan indigena y local, e reserva forestal ta permiti maneho ambiental pa medio di proyectonan sostenibel, reforestacion y produccion controla di carbon, y ta separa area specifico pa conservacion y desaroyo rural.

En teoria, companianan minero cu ta 'overlap' cu of afecta e reserva por paga regalia na comunidadnan pa nan operacionnan.

Cada reserva tin un brigada boluntario pa monitorea punto di acceso y frontera, a bisa Kibole Kahutu, vicepresidente di CFCL Katanga.

Presion di mineria

Ambientalistanan y grupo di derecho humano ta preocupa mientras tanto cu menasanan riba awa, agricultura y salubridad.
Un fuga di desperdicio for di un instalacion opera pa Congo Dongfang Mining (CDM), un subsidiario di Huayou Cobalt di China, a inunda suburbionan di Lubumbashi na november, provocando cu gobierno Congoles a suspende operacionnan di e compania.

Hopi di e reserva di Haut-Katanga ta rondona pa of ta 'overlap' cu companianan minero.
Por ehempel, iniciativa forestal di Kambala, cu ainda no a ser aproba completamente, ta 'overlap' cu permiso di exploracion di MMG Kinsevere SARL, un subsidiario di MMG Limited di Australia, cu su accionista principal ta compania Chines China Minmetals.

Khoji, e profesor di agronomia, a bisa cu concesionnan forestal comunitario no ta perfecto. Algun biaha, incluso comunidadnan mes ta haci mineria di manera ambientalmente destructivo.

Companianan por opera den un concesion despues di obtene permiso di comunidad. Pero comunidadnan local ta keha cu minero ainda ta obtene licencia riba tera sigura sin permiso ni acuerdo di comparti beneficio.

Pa comunidadnan, "obtene e concesion ta un salvaguardia contra presion riba tera, pero e aplicacion dificil di ley, decreto, orden… ta un obstaculo," Khoji a bisa.

Politica tambe ta hunga un rol, cu comunidadnan pober cu ta falta influencia.
Na bario manera Lukutwe, concesionnan forestal frecuentemente no ta genera ganashi inmediato, y e falta di fondo ta desanima algun residente, a bisa Veronique Sebente, representante di un comite cu ta maneha propiedad colectivo di tera.

Katanga tambe ta enfrenta incursion y atake di hende cu ta corta mata di Lubumbashi cu ta bin pa produci carbon pa bende den capital regional.
"E hende aki a tin biaha ta sorprende nos door di rondia nos y ataca nos. Nos tin dificultad pa sigura e concesion," a bisa Kahutu, vice presidente di CFCL Katanga.

Miembronan di comunidad ta bisa cu concesionnan forestal cu gobierno ta ofrece por lo menos algun proteccion.
Pero un caminda construi crusa di CFCL Katanga pa yega na un sitio minero ta un recordatorio cu un dia un compania minero por purba tuma nan tera.
"Nos unico sosten den e caso aki ta consisti di e documentonan di CFCL obteni for di gobierno," Kahutu a bisa.
A tuma contacto cu ministernan di Medio Ambiente y Mineria di RDC, manera tambe companianan minero SEK y MMG, pero ningun no a responde prome cu publicacion.

E articulo aki ta parti di un proyecto di reportahe entre Mongabay y Agence France-Presse.

A transporta persona cu problema di salud mental pa hospital

Diahuebs atardi a drenta informe cu peticion di escolta policial pa un persona cu problema di salu mental pa hospital.

Mesora dos patruya y ambulance a bay na e adres y a escolta e ambulance pa hospital.

Ambulance a bay pa trahado cu a cay y no por a lanta!

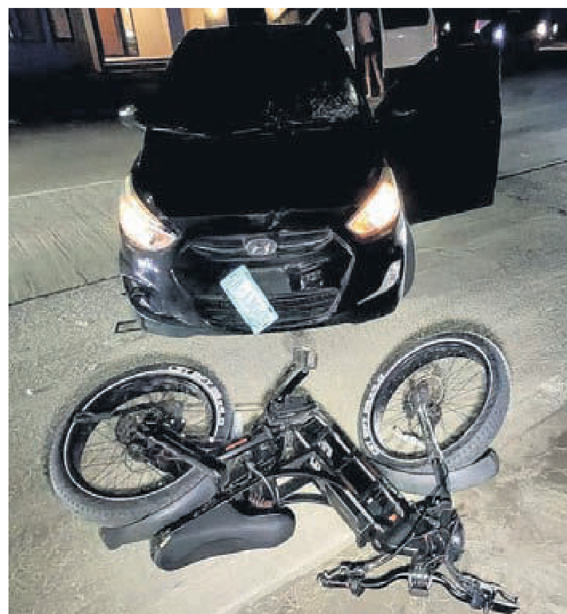

Diaranson mainta a drenta informe di cu un trahador na Renaissance Convention Center a cay y no por a lanta, mesora a dirigi un ambulance na e sitio.

Na yegada di e ambulance nan a atende e persona y despues di e deliberacion cu su dokter di cas nan a atende e victima na e sitio mes.

Chauffeur a alcansa ciclista cu tabata coriendo den direccion contrario

Diahuebs anochi a drenta informe di un accidente cu hende herida na Sabana Liber, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu un chauffeur bayendo pabao a bay bira na man robes pa parkeer pero net un ciclista tabata bin di direccion contrario y a dal e.

Debi na e impacto e ciclista a resulta herida. Na yegada di ambulance nan a atende e victima y a transport'e pa hospital.

Candela na Arnhemstraat por a bira problema pa casnan den vecindario!

Diaranson mainta a drenta informe di un candela cu lo por bira basta grandi na Arnhemstraat, mesora a dirigi bomberonan na e sitio.

Na yegada di e bomberonan mesora nan a combati e palonan cu casi lo a pega auto na candela y cu tambe tabata menasa casnan den vecindario. Nan a combati y a paga e candela rapidamente evitando su expansion.

Grabacion di show di "fever" a termina cu 3 brommer confisca!

Diamars anochi a drenta informe di cu tin brommernan haciendo "fever" banda di Kooyman, mesora a dirigi tanto polis como e oficialnan di e unidadnan di e brigada motorisa na e sitio.

Na yegada di polis a bin topa 3 brommer cual un di nan tabata haci "fever" mientras e otro dos tabata filma. Una bes cu e motociclistanan a nota presencia policial nan a purba huy pero na e rotonde paperclip na Sero Patrishi polis a logra blokia nan y a gara nan. Ora a revisa papelnan ningun tabatin papel na ordo y a confisca esakinan. Ta trata aki di 3 hoben cual un di nan ya caba ta conoci pa confisca su brommer.

BONDIA ARUBA

Oficial di Reserva Federal di Merca ta bisa cu banco central mester ta prepara pa baha interes

(AFP) - Un oficial clave di e Reserva Federal di Merca a bisa diabierna cu formuladornan di politica di banco central mester ta prepara pa baha interes, citando "fragilidad" den mercado laboral.

"Den falta di un mehoramento claro y sosteni den condicionnan di mercado laboral, nos mester keda prepara pa ahusta politica na un nivel mas neutral," Michelle Bowman a bisa, ken ta vicepresidente di Reserva Federal pa supervision.

Den comentario prepara pa un foro na Massachusetts,

Bowman a bisa cu inflacion tabata inicialmente un preocupacion pa aña pasa.
Pero su bista a cambia ora cu el a cuminsa observa "señalnan mas cla di desaceleracion di crecemento economico y fragilidad creciente den mercado laboral".
El a agrega cu el a haya mas confiansa cu e efectonan inflacionario di e tarifanan amplio impone pa presidente Donald Trump tambe lo ta "den gran parti un solo evento".

Mirando pa dilanti, Bowman ta kere cu inflacion ta riba un "trayectoria sosteni" pa yega e meta di dos porciento di Reserva Federal a largo plazo.
"Mi bista ta cu nos mester sigui enfoca riba riesgonan pa nos mandato di empleo y preventivamente stabilisa y sostene condicionnan di mercado laboral," el a bisa.

E tambe a adverti cu e mercado laboral por debilita mas: "E mercado laboral por parce stabiel te momento cu repentinamente e no ta."
Proximo reunion di politica di Reserva Federal ta programa pa 27–28 di januari.

Ta anticipa cu formuladornan di politica lo mantene tasa di interes sin cambio mientras nan ta evalua e efectonan di tres recorte di tasa consecutivo cu a ser aplica aña pasa.
Bowman a sostene tur tres reduccion di un cuarto punto porcentual di Reserva Federal.

Sinembargo, Trump a ripiti varios biaha su yamado pa baha tasa mas pa impulsa economia, criticando presidente di Reserva Federal Jerome Powell pa no sostene recorte di tasa mas fuerte.

Prome minister di Yemen a renuncia; minister di Exterior nombra como reemplaso

(AFP) - E prome minister di Yemen a ser reemplasa door di su minister di Exterior despues cu el a presenta e renuncia for di gobierno, e organismo presidencial cu sosten di Saudi Arabia a anuncia.

E movemento aki ta bin despues di varios siman di tension entre aliadonan di Golfo, Saudi Arabia y Emiratonan Arabe Uni, despues di un intento fracasa di parti separatistanan sosteni pa Abu Dhabi pa tuma control di gran parti di region sur di Yemen.

E ofensiva a como respuesta atakenan aereo di Saudi Arabia y aliadonan riba tera, forsando Emiratonan Arabe Uni pa retira su tropanan for di e pais, prome cu Riyadh a move pa fortalece su influencia den e gobierno reconoci internacionalmente di Yemen.

Prome minister Salim Saleh BinBuriek a reuni cu presidente di e Conseho di Liderato Presidencial, Rashad al-Alimi, y a "presenta e renuncia for di gobierno pa habri caminda pa formacion di un gobierno nobo", segun un declaracion publica pa e agencia di noticia oficial diahuebs anochi.
E conseho presidencial a publica den medio estatal cu minister di Exterior "Dr. Shaya Mohsen Zindani a ser nombra como prome minister y ta keda encarga cu formacion di gobierno".
E declaracion publica riba Saba a cita "esfuersonan pa restaura institucionnan di estado, fortalece unidad den tumamento di decision soberano" y "vence e golpi di estado" como motibo pa e renuncia di prome minister.

Gobierno di BinBuriek, cual anteriormente tabata dividi entre figuranan sosteni pa Emiratonan Arabe Uni y Saudi Arabia, a pasa door di un 'purga', cu ministernan

alinia cu Emiratonan destitui y Al-Alimi declara cu tur fraccion sur lo uni bao di comando di Saudi Arabia.

E gobierno actual lo sigui maneha asuntonan di estado—excluyendo nombramento y destitucion—te ora forma gobierno nobo, segun e conseho presidencial a agrega.

Trump ta menasa tarifa riba paisnan cu no ta sostene plan pa tuma control di Groenlandia

(AFP) - Presidente di Merca, Donald Trump, a bisa diabierna cu e por impone tarifa comercial riba paisnan cu no ta sostene su plan pa tuma control di Groenlandia, parti di teritorio di aliado di NATO, Dinamarca.

Trump a compara e posible tarifa riba Groenlandia cu e tarifanan cu el a menasa riba Francia y Alemania aña pasa pa motibo di e prijs di productonan farmaceutico.

E menasa aki ta e tactica di presion mas reciente di Trump, ken ta Republicano, mientras e ta intensifica su intento pa adkiri e isla Artico autonomo, un meta cu el a menasa di logra incluso por medio di forsa militar si ta necesario.
Trump ta alega cu Merca mester Groenlandia, rico den mineralnan, y a acusa Groenlandia di no haci suficiente pa garantisa su propio seguridad contra rivalnan Rusia y China.

Paisnan Europeo a mustra den e ultimo dianan nan sosten pa Dinamarca y Groenlandia den cara di e menasanan creciente di Trump, incluyendo por medio di manda tropanan pa e teritorio strategico.

Un delegacion "bipartisano" di Congreso di Merca tambe a haci un bishita na Copenhagen diabierna pa expresa nan respaldo pa Dinamarca y Groenlandia.

Ministernan di Exterior di Dinamarca y Groenlandia a bishita Cas Blanco diaranson pa combersacionnan pa descescala e asunto, pero a bisa despues cu nan a keda den "desacuerdo fundamental" cu Trump.

Sinembargo, Merca, Dinamarca y Groenlandia a acorda pa establece un grupo di tarea pa sigui cu dialogo cada dos pa tres siman riba e tema, segun Cas Blanco a informa diahuebs.

Oposicion Ugandes ta bisa cu a captura lider despues di eleccion

(AFP)—E lider di oposicion di Uganda, Bobi Wine, tabata forsa pa subi helicopter di ehercito for di su cas diabierna, segun su partido a bisa, un dia despues di eleccionnan marca pa informenan di violencia.

Presidente Yoweri Museveni ta buscando pa prolonga su gobierno di cuatro decada den un eleccion cu a mira represion generalisa y un blokeo di internet.

Su oponente principal, cantante cu a bira politico Bobi Wine, anteriormente a bisa cu e tabata bao aresto domiciliario despues cu polis a rondona su propiedad. Mas despues riba diabierna, su partido, National Unity Platform (NUP), a bisa den un publicacion riba X cu un helicopter di ehercito a aterisa den e propiedad y a "hib'e pa un destino desconoci".

Nan a bisa cu e guardianan di seguridad priva di Wine a ser "ataca violentamente" durante e proceso.

Periodistanan di AFP a mira un presencia grandi di polis riba caya, cu blokeo di caminda y patruyanan rond di e residencia di Wine.

No por a contacta miembronan di su partido pa comentario y e blokeo di internet, imponi pa gobierno prome cu eleccion, a haci verificacion di e declaracionnan dificil.
Museveni tabata liderando den e careda mientras cu votonan tabata ser conta diabierna, unda e Comision Electoral bisa cu e tabata na 73,7 porciento contra 22,7 porciento pa Wine, cu casi 81 porciento di votonan conta.

Ta anticipa e resultado final diasabra.

Wine, 43 aña, ken su nomber berdadero ta Robert Kyagulanyi, a sali como e desafiante principal di Museveni den e ultimo añanan. E ex-cantante ta yama su mes e "presidente di ghetto", un referencia na e barionan pober di Kampala caminda el a crece.

Tabatin informenan di violencia contra oposicion den otro parti di e pais.

Muwanga Kivumbi, parlamentario pa partido di Wine den e area di Butambala den centro di Uganda, a bisa oficina di AFP na Nairobi via yamada cu forsanan di seguridad a mata 10 di su agentenan di campaña despues cu nan a ataca su cas.

Su esposa Zahara Nampewo, un profesora di ley, a bisa cu nan tabata scondi den nan garashi ora forsanan di seguridad a tira riba e porta. "Despues di mata nan, e ehercito a sigui tira," Kivumbi a bisa. "Y nan a sigura pa kita tur evidencia di e mortonan. Loke ta keda aki ta solamente un pool di sanger."
Vocero di polis local Lydia Tumushabe a duna un relato diferente, bisando cu "un grupo di delincuentenan di NUP" tabata planea pa ataca y kima un centro local di conteo y un warda di polis.

"Un cantidad no specifica a ser neutralisa," el a bisa AFP, agregando cu 25 otro a ser aresta y acusa di daña propiedad maliciosamente.

Analistanan a mira e eleccion di hopi tempo como un formalidad.

Museveni, un ex-combatidor guerrillero cu a tuma poder na 1986, tin control total riba e estado y aparato di seguridad, y durante su gobierno el a aplasta cualkier desafiante sin misericordia.

E dia di eleccion a ser afecta pa problemanan tecnico significativo despues cu mashinnan biometrico—usa pa confirma identidad di votadornan—a daña y papel di voto no a yega pa varios ora den hopi area.

Tabatin un presencia di seguridad pisa den henter e pais.

Oficina di derecho humano di Nacionnan Uni a bisa siman pasa cu e eleccionnan tabata tumando lugar den un ambiente marca pa "represion y intimidacion generalisa" contra e oposicion.

Diahuebs, Wine a acusa gobierno di "manipulacion masivo di voto" y di ataca varios oficial di su partido bao cobertura di e blokeo di internet, cual a ser imponi diamars.

Resultado Sorteo
16 januari 2026

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
7087	1883	9388	0408
7326	1080	SUPER5	5078
2920	6619	-	5075

MERDIA	ANOCHI
CATOCHI Sorteo # 4863	CATOCHI Sorteo # 8752
6788	4846
7704	9123
1391	3585
MULTI-X x2	MULTI-X X5
BIG 4 Sorteo # 4863	BIG 4 Sorteo # 7796
8457	7129
MULTI-X x2	MULTI-X FP
1OFF Sorteo # 2919	1OFF Sorteo # 2501
2473	4446
ZODIAC Sorteo # 4863	ZODIAC Sorteo # 6555
2584	3634
Aquario	Tauro
LUCKY 3 Sorteo # 1737	LUCKY 3 Sorteo # 1484
838	532
MULTI-X x2	MULTI-X FP

LOTTO 5 — Sorteo # — Joker — Letter

		Proximo Jackpot
0	x Jackpot	190.000,-
0	x Match 4+	
0	x Match 4	
0	x Afl. 12,00	

LOTTO DI DIA — 03-04-06-10-25 — Sorteo # 7069

		Proximo Jackpot
0	x Jackpot	62.000,-
10	x Match 4	
251	x Afl 8,00	

MINI MEGA — 04-21-24-25 — Sorteo # 1836 — Mega Ball 12

		Proximo Jackpot
0	x Jackpot	450.000,-
0	x match 4	
7	x Afl. 500,00	
92	x Afl 50.00	
137	x Afl.15,00	

MINI MEGA MEGA PLUS — Afl. 675.000,-

KORSOU — Sorteo #

Sorteo #

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010
F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610
F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138
Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999
Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	**San Nicolas**
Hospital	**Imsan**
7:00 pm / 10:00 pm	**24 ora**

Botica na warda

Oranjestad:	**San Nicolas:**
Sta. Anna :	Seroe Preto:
Tel. 586 8181	Tel. 584 4833

EMERGENCIA 911

POLIS	
Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA	
Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD	
Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA	
Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Conferencia di Seguridad di Munich ta retira invitacion pa oficialnan Irani

(AFP)—Organisadornan di e Conferencia di Seguridad di Munich a bisa diabierna cu nan a retira e invitacionnan cu a ser manda pa gobierno di Iran pa e evento di e aña aki, despues di un represion violento contra un ola di protesta.

"Cuarenta y pico siman pasa un invitacion a ser manda pa varios representante di gobierno di Iran," un vocero di e evento a bisa AFP den un declaracion.
"Den luz di e eventonan actual, e Conferencia di Seguridad di Munich no lo honra e invitacionnan aki," el a agrega.

Protestanan relaciona cu costo di bida halto a cuminsa na Iran dia 28 di december, y a escala pa bira un di e movementonan di protesta mas grandi contra e liderato clerical desde cu e Republica Islamico a ser funda na 1979.

Den e ultimo dianan, hopi relato a sali tocante e violencia cu manifestantenan a sufri na man di forsanan di seguridad.

Mas prome riba diabierna, un vocero di e Ministerio di Asunto Exterior di Alemania a haya pregunta tocante informenan cu e Minister di Exterior di Iran, Abbas Araghchi, a haya invitacion pa e evento na Munich.

"Mirando e represion sangriente di e manifestacionnan, nos no ta pensa cu su participacion lo ta apropia," e vocero a bisa.

"Nos a conseha contra e invitacion aki y nos a subraya esaki claramente," el a agrega.

E Conferencia di Seguridad di Munich ta un evento anual importante den calendario diplomatico, cu regularmente ta atrae figuranan halto for di politica y industria.

Na 2025, vice-presidente di Merca JD Vance a hiba un discurso fuerte na e conferencia pa ataca e partidonan politico centrista di Alemania pa nan negacion pa traha hunto cu e partido ultra-derechista AfD.

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubla y generalmente seco
Den marduga y mañan: parcialmente nubla cu un awasero pasahero

Temperatura maximo 31 grado celsius
Temperatura minimo 26 grado celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 32 pa 36 grado celsius
UV index: 7

Bahada di solo : 6:33 pm
Subida di solo : 7:05 am

Biento:
Modera for di direccion oost;
Forsa 3 te 4 (12 te 30 km/ora, 07 te 16 nudo).
Durante di dia basta fuerte te fuerte den rafaga;
Forsa 5 te 6 (31 te 50 km/ora, 17 te 27 nudo)

Situacion general di tempo pa proximo 24 ora:
Extension di e area di presion halto riba Atlantico lo domina weer den region. Esaki lo sostene un biento modera te basta fuerte y fuerte te duro den rafaga. Tambe e lo stroba desaroyo di mayoria di nubia cu por produci awasero. Y cu excepcion di un awasero breve, weer seco lo domina.

Condicionnan maritimo/estado di lama:
Na partinan protegi di costa: Keto cu olanan rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil cu olanan di 1 te 2 pia, localmente 3 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: Generalmente modera cu olanan alrededor di 4 pa 6 pia.

Aviso/alerta:
Operadornan di boto chikito mester bay cu cautela na partinan oost te noordwest di costa.

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur loke el a haci y significa pa nos, lo keda graba pa semper den nos mente y curason.
"Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di DJ'E mi salbacion ta bin"
Salmo 62:1

Cu inmenso tristesa nos ta anuncia fayecimento di:

Gustaaf Aquiles van der Hans
mihor conoci como: "Kiki"
*24 – 12 – 1937 - †01 – 01 – 2026

Na nomber di su :
Casa: Mercedes (Buby) van der Hans – Orman

Yiunan: Chibi van der Hans
Albert y Berna van der Hans – Galvis
Sandra y Michael Herrera – van der Hans
Marietje y Tuyo Croes – Heyden
Della y Omar de Palm – Lopez

Nieto- y nietanan: Al
Gianna
Xíon y Shameka
Gíor y Raychelin
Kían
Krissy y Erik
Marcel y Jorien
Caleb
Diara

Bisanieto y -nieta: Shamion
Shalien

Rumannan: †Casilda (Bebi) van der Hans
Herry y Edith (Tata) van der Hans – Orman

Swa- y cuñanan: †Edwin (Jais) Orman
Bets (Chichi) Orman
† Selma (Cheddy) Lopez Henriquez – Orman
Nel y Aurita Orman – Lopez
Robby y Ramona Orman – Geerman
Sha Orman
†John van Wilgen

Subrinanan: Chantal Franssen – van der Hans y famia
Liesje Holmond – Tromp y famia
Angèle van Wilgen y famia
Monique van Wilgen

Demas subrina- y subrinonan: Orman, Lopez Henriquez, Lopez, Eman, Angela, Arends, Flores, van Bochove.

primo- y primanan:
de Lange y famia, Dongen y famia, Monart y famia, Petit y famia

Bon amigo y amiganan di semper:
Chiel Pontilius y famia
Ada Pontilius y famia
Anie Bommel y famia

Bisiñanan: Gigi y Jiya Perez y famia
Kini Kini Tours y famia Arends
Famia de Nobrega

Demas famia: van der Hans, Herrera, Croes, de Palm, Franssen, Holmond, van Wilgen, Orman, Lopez Henriquez, Lopez, Arends, Eman, de Lange, Dongen, Monart, Petit, Galvis, Paula, Bislip, Gir, Lambert, Heyden, Pontilius.

Nos disculpa si den nos tristeza nos por a lubida un miembro di famia.

Ta invita pa acto di condolencia y despedida cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home Diasabra 17 di Januari 2026 di 9:00 a.m. pa 11:00 a.m. Cremacion lo tuma lugar den seno familiar.

Nos ta lamenta cu despues di entiero no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

Alegria tabata bo meta. Un sonrisa único cu tabata trece paz inmenso. Semper cla pa juda y alegra grandi y chikito. Mane cámara bo a bai laga nos. Klik Klak. Bo luz lo sigui briya den nos curason.

"Ami ta resurrección y bida; esun cu kere den Mi lo biba hasta si e muri:
Juan 11.25-26

Cu profundo tristesa na nos curason nos ta anuncia fayecimento inespera di:

Darlise Jeanine (Gina) Burleson-Werleman
*11-11-1966 – †07-01-2026

Na nomber di su Yui:
Miguel Alexander y Rodney

Pareha: Lino

Sobrinonan:
Irza y Nigel y famia , Gioraydrick , Nishendra, Nishendrick, Darlise

Tanta y Omonan:
Mirna Franken-Arends y Famia
Sandra Arends-Seute y Famia
Grace Donata-Werleman y Famia
Eddy Werleman y Famia
Taly Werleman y Famia
Filomena Werleman-van Dinter y Famia
Julio Croeze y Famia
Frido Werleman y Famia
Suzy Kirchner y Famia

Swa y Cuñanan:

Primo y Primanan : Kenneth, Igmar, Merrely, Andre, Indra, Lisandra, Michael, Junior, Lito, Milo, Leo, Mirella, Derrick, Luschka, Leanne, Myron, Dwayne.

Amigonan di Cas: Iraida y Jani Tromp
Vera Bisslip

Tur su bisiñanan, amigonan, Ihanan, Ex coleganan di Diario, Coleganan di Prensa y conocirnan .

Famia: Werleman, Burleson, Arends, Franken, Donata, Croeze, Kirchner, Perrotte, Zichem, Bikker, Hassell, Jacobs y demas famia.

Ta invita pa acto di entiero cual lo tuma lugar Diasabra 17 di januari, 2026, di 2or pa 4or di atardi na Aurora Funeral Home.
Después pa Santana Catolico na Santa Cruz.

Nos disculpa si nos por a lubida un of otro famia den nos tristeza.

Nos ta lamenta cu después di entiero no por ricibi bishita di condolencia na cas.

FIND US ON BONDIA www.bondia.com ALSO AVAILABLE ON

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

Lo E seca tur lagrima for di nan wowo y morto lo no existi mas. Lo no tin nada di rouw, nada di yoramento, nada di dolor mas, pasobra tur cos di antes a bai. Revelacion 21:4

Cu hopi tristesa na nos curason pero conforme cu Dios su boluntad nos ta anuncia fayecimento di nos ser stima:

Elsa Maria Angela-Geerman
Cariñosamente yama "Elsa, Oma, Echa of tanta Echa"
*03-03-1939 - †03-01-2026

Mayornan: †Eusebio (Bechi) y †Johana Geerman-Tromp

Esposo: †Candido Jacobo (Coby) Angela

Na nomber di su:
Yiunan:
Debby y Jairo Angela-Trimon
Jorge y Mariska Angela-Wensveen
Jeritza y De Angela-Flanegin
Natie y Mathijs Angela-van den Berg

Nieta(o)nan:
Lisa y Patrick Angela-Strörmann
Rick Angela
Giovanny y Nikita Angela-Ruchtie
Dani Angela
Cedric y David Flanegin-Laarakker
Shen y Melanie Flanegin-van der Doef
Samantha Angela
Dimitri Angela

Bisanieto:
Bodhi Strörmann

Rumannan:
†Pedro Jacobo (Coco) y †Dolorita (Doita) Geerman-Kelly
†Selpha Cheche) y †Severiano (Chinan) Geerman-Luydens
†Clarita (Caita) y †Octavio Geerman-Coutinho
†Dominico (Domi) y †Rosaria (Chaya) Geerman-de Cuba
†Carmen (Camimi) y †Isidro (Sildro) Geerman-Franken
†Arturo (Tuyo) y †Catharina (Lucia) Geerman-Dijkhoff
†Mario (Mai) y †Cecilia (Chia) Geerman-Dijkhoff
Rosalinda (Rosa) Geerman
†Bertha (Ambika) y Valerio Geerman-Kock

Amiga stima:
Ifna Nivillac

Un danki special na e verzorgersnan di Welthuis Buytenhaghe cu a atende Elsa den e delaster añanan.

Tur su sobrino y sobrinanan, primo y primanan, ihanan, bisiña, amistadnan y demas famia:
Angela - Geerman - Croes - Flanegin - Trimon - Wensveen - van den Berg - Strörmann - Tromp - Luydens - Dania - Marchena - Coutinho - Franken - Dijkhoff - de Cuba - Kelly - Van Polanen - Santos do Nascimento - Oduber - Haazen - Lammers - Zievinger - Cotarello Idigoras - Botta - Lampe - Kock - Wever - Adames - Dosier - Ras - Rasmijn - Lacle - Irausquin - Woonings - Arends - Chai

Ta invita demas famia, amigo(a)nan y conocirnan pa asisti na e acto di entiero cual lo tuma lugar dialuna 19 di januari 2026 di 9 or pa 11or di mainta na misa Inmaculada Concepcion na Santa Cruz. Despues lo sali pa Santana Catolico "Santa Maria" na Santa Cruz.

Nos ser stima lo ta reposa for di 9or di mainta na misa.

Nos disculpa si den nos tristeza nos por a lubida algun familiar of conocir.

Alabes nos kier a participa cu lamentablemente nos no lo por risibi bishita di condol

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Bo sonrisa y cariño lo keda semper den nos mente y curason.

"Cerca Dios so mi alma ta na paz, ta di dj'E mi Salbacion ta bini.
E so ta mi baranca y Salbacion, mi Forti - nunca lo mi tambalia!"
Salmo 62:1-2

Cu hopi tristesa pero conforme cu Boluntad di Dios y e bunita recuerdonan cu e ta laga 'tras.
Nos ta anuncia fayecimento inespera di:

Mairy Rubiera Veronique Naranjo
*28-12-1983 –
†11-01-2026

Na nomber di su yiunan:
Aaliyah Naranjo, Dayron Maduro y Rylan Naranjo

Mayornan:
Ermita y Franklin Naranjo

Ex esposo:
Michael Maduro

Padrino y Madrinanan:
† Ella Koolman, Rosario Naranjo y † Betty van der Linden

Tanta y Omonan:
† Betty y † Shon Do van der Linden
Ina y † Edwin Croes
† Hildo y Greta Rasmijn
† Chelito Rasmijn
Eric y Victoria Rasmijn
Meno y Dina Rasmijn
Benito y Lica Rasmijn
Jacinto y Maria Rasmijn
Alda Rasmijn y Etley Lasten
Mando y Marinely Rasmijn
† Ella y Juancito Koolman
† Dolfi Rasmijn
Lenny y Chito Angela
Jenny Naranjo
Rosario y Josefina Naranjo.

Primo y primanan:
Gregory Croes
Malayka Rasmijn
Ramsey y Donna Rasmijn
Noemi y Anton Boekhoudt
Jacinto Rasmijn y Cindy Wernet
Jennifer y Francis Croes
Daryene yJean Pierre Krozendijk
Adaline Rasmijn y Arjan Stamper
Marilyn Reyes y Joshua Geerman
Leyla y Clarence de Cuba
Marvin Koolman
Jose Reyes y Lisandra Vrolijk
Jessica y Alex de Windt
Radinka y Tony Van Vuurden
Marcell Koolman yLaszlo Glasek
Lupita Rasmijn
Armando Rasmijn y Michelle Tromp,
Hiram Angela
Das Angela
Belisa Angela y Sherby Ollivierre
Sciyenne Naranjo
Sedrick Naranjo y Valence Croes
Neil Naranjo
Franky Naranjo
Charlie Naranjo.

Coleganan di Botica Santa Cruz, tur su amistadnan y su bon bisiñanan

Danki na e gran sosten di Julio Diaz, esposa y yuinan!

Demas famia:
Naranjo, Rasmijn, Croes, van der Linden, Koolman, Lasten, Reyes, Angela, Medina, Ollivierre, Maduro, Diaz, Bufalini, Boekhoudt, Krozendijk, de Cuba, de Windt y van Vuurden.

Demas famia na Venezuela & Hulanda.

Ta invita pa acto di condolencia y entiero cu lo tuma luga diasabra 17 di januari 2026 na Royal Funeral Home di 2or pa 4or di atardi. Despues lo sali pa Santana Catolico de Vries, na Santa Cruz.

Disculpa nos cu si den nos tristeza nos por a lubida un of mas nomber di famia.
Despues di despedida no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Homber Afgano ta bay huicio pa asesinato cu auto na Munich

(AFP) – Un homber Afgano a bay huicio na Alemania diabierna, acusa di pasa su auto riba un multitud na Munich aña pasa, matando un baby di dos aña y su mama, y lagando decenas herido.

E sospechoso, identifica parcialmente como Farhad N., 25, a mantene silencio y no a duna un declaracion na apertura di e huicio.
E ta enfrenta dos cargo di asesinato y 44 di intento di asesinato, cu fiscal bisando cu el a actua pa "motivacion religioso" y tabata spera di muri den e atake.

E atake cu vehiculo na februari 2025 tabata un di varios atake mortal vincula na migrante cu a inflama un debate fuerte tocante inmigracion prome cu eleccion general e luna ey.
Ta acusa Farhad N. di intencionalmente pasa su auto riba un rally di 1.400 persona na Munich dia 13 di februari. E vehiculo a stop despues di 23 meter "pasobra su wiel dilanti a perde contacto cu suelo pa motibo di hende benta abao dilanti y bao di e auto," segun e acusacion.

Un señora di 37 aña di edad y su yiu muhe chikito ambos a ser lansa den laira pa 10 meter y a sufri herida severo na cabes, di cual nan a fayece dianan despues.

Fiscalnan a bisa cu Farhad N., naci na Kabul, "a comete e acto pa motivacion religioso excesivo," y cu el a grita e palabranan "Allahu Akbar," cu ta nifica "Allah ta esun di mas grandi," despues di e atake cu auto.
"E tabata kere cu e tabata obliga pa ataca y mata hende na Alemania como respuesta na e sufrimento di musulman na paisnan Islamico," fiscalia a bisa tempo di acusacion di Farhad N. na augustus.

Sinembargo, no ta kere cu e tabata parti di un movemento Islamista militante manera e grupo Estado Islamico.
Un psikiatra a examina Farhad N. despues cu el a exhibi "cierto comportamento inusual" durante detencion pre-huicio, incluyendo un tic den cual tin biaha e ta twich su cabes, segun un vocero di corte a bisa diabierna. E rapport psikiatrico preliminar a conclui cu e ta responsable criminalmente, pero e hues a bisa cu por considera e asunto durante e procedura, segun e vocero.

E huicio ta programa pa dura 38 dia te cu fin di juni.

Farhad N. a yega Alemania na 2016 como un adolescente su so, despues di biaha riba tera durante peak di fluho di migracion masal na Europa. Su solicitud di asilo a keda rechasa, pero no a deport'e, y el a traha un serie di trabao y por a keda na e pais. Polis a bisa cu Farhad N. tabata traha den seguridad y tabata participa fuertemente den training di fitness y bodybuilding.

E atake na Munich a yega un luna despues cu otro homber Afgano a haci un atake cu cuchiu na un grupo di kindergarten cu a mata dos persona, incluyendo un baby di dos aña, na ciudad di Aschaffenburg. E asesino despues a keda condena na un facilidad psikiatrico despues cu hues a haya cu el a actua durante un episodio psicotico grave.

Na december 2024, seis persona a ser mata y centenares herida ora un auto a dal un mercado di Pasco na Madgeburg. Un homber Saudi a keda aresta y ta den huicio actualmente.
Varios ciudadano Sirio tambe a keda aresta pa atake of plan rond di e mesun tempo, incluyendo un ola di hincamento cu a mata tres persona na un festival di caya na ciudad di Solingen.

Alemania a tuma mas cu un miyon solicitante di asilo na 2015-2016 – un fluho cu a proba di ta profundamente divisivo y a yuda impulsa e ascenso di e derechista AfD.
In December 2024, six people were killed and hundreds wounded when a car ploughed into a Christmas market in the eastern city of Magdeburg. A Saudi man was arrested and is currently on trial.

Canciyer Friedrich Merz, kende a asumi su cargo mei ultimo, a priminti di tuma accion contra migrantenan criminal y a aumenta deportacion di condenadonan pa Afganistan.
Na december, Alemania tambe a deporta un homber na Siria pa prome biaha desde cu guera civil a explota na e pais na 2011.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Mi Dios, Mi Señor, Mi Salbador
Cu Bo amor infinito tenemi den Bo braza
Ya no tin scuridad
Unicamente Bo Luz briyando

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di:

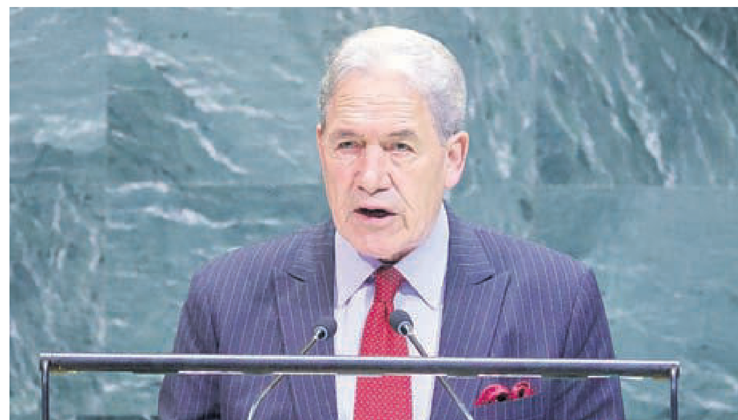
René Pio Sommer
Cariñosamente yama "Dino of Renchi"
***05-05-1944 - †15-01-2026**

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

New Zealand y Slovakia ta cera embahada na Iran

(AFP) – New Zealand y Slovakia a bisa ayera cu nan a cera temporalmente nan embahada na Tehran y a saca nan diplomaticonan pa motibo di deterioro di seguridad na Iran. Ministerio di Exterior na Wellington a bisa cu su personal diplomatico a bandona Iran di manera sigur abordo di vuelonan comercial durante anochi, cu operacion di e embahada movi pa Ankara, Turkia.
Minister di Exterior di Slovakia, Juraj Blanar a bisa cu su decision tabata impulsa pa e deterioro "significante" di seguridad y e "menasa real di un escalacion di e conflicto militar."

"Na e momento aki, tur diplomatico y empleado di embahada Slovaco na Tehran ta safe y fuera di peliger," el a bisa den un declaracion.
New Zealand ta conseha contra tur biahe pa Iran y a urgi cualkier ciudadano na e pais pa sali inmediatamente, ya cu su capacidad pa duna asistencia consular ta "extremadamente limita."

E ministerio di Exterior tambe a urgi ciudadano di New Zealand na e pais pa tuma contacto cu nan famia unda cu nan por, pasobra retonan severo di comunicacion ta hacie dificil pa hende tuma contacto cu famia y amigo.

Minister di Exterior di New Zealand, Winston Peters, a bisa diahuebs cu su pais ta "hororisa" pa e reaccion violento di Tehran contra protesta enorme anti-gobierno. "Nos ta condena e accion brutal ehecuta pa forsanan di seguridad Irani, incluyendo e asesinato di manifestantenan," Peters a bisa den un declaracion.

"Iraninan tin derecho pa protesta pacifico, libertad di expresion y acceso na informacion – y e derecho ey actualmente ta siendo reprimi brutalmente," el a bisa.

New Zealand a expresa su "preocupacion serio" directamente na e embahada Irani na Wellington, y lo continua haciendo esey, e minister a bisa.

Portugal: Lider di ultra-derecha faborito pa bay di dos buelta den eleccion presidencial

(AFP) – Candidato di ultr-aderecha, Andre Ventura a bin dilanti como un faborito den prome ronda pa eleccion presidencial diadomingo na Portugal, un prome biaha pa e pais, maske e tin tiki chens di e gana di e di dos buelta.

Varios encuesta a pone e lider di partido Chega (Ta Basta) dilanti den e campaña pa bira sucesor di e incumbente conservador, Marcelo Rebelo de Sousa.
E prospecto di un di dos voto dia 8 di februari ta mustra di ta riba mesa pa prome biaha desde 1986. Tin prediccion di sea un enfrentamento entre Ventura y e socialista Antonio Jose Seguro, of Ventura contra Luiz Marques Mendes, e candidato sosteni pa gobierno derechista di prome minister Luis Montenegro.

Entre e 11 candidato, apenas dos tin chens di sigura un lugar den e di dos buelta. Otro candidato ta inclui Henrique Gouveia e Melo, un almiral retira cu a lidera e campaña di vacunacion di Covid na Portugal, y e legislador Europeo liberal, Joao Cotrim Figueiredo.

Ventura, kende a forma Chega na 2019, a proclama su mes e "candidato di pueblo" y alcansa e di dos buelta lo ta un refuerso significante pa su fortuna politico.
Chega a gana 22.8 porciento di e voto y 60 asiento den eleccion general mei ultimo, surpasando e socialistanan pa bira e partido mas grandi den oposicion.
Hefe di estado di Portugal, un miembro di Union Europeo, normalmente no tin poder ehecutivo – pero den momento di crisis por disolve parlamento, convoca eleccion of duna retiro na prome minister.
Ventura no a haci un secreto di su deseo pa bira prome minister, y expertonan ta bisa cu e ta mira e voto diadomingo principalmente como un test di su popularidad.
"Andre Ventura ta campañando pa mantene su base di votador," segun Antonio Costa Pinto, cientifico politico na universidad di Lisboa. "Por tin un aumento sorpresa," el a bisa AFP.

Mientras campaña a finalisa diabierna, sostenedor di Ventura, Jose Teixeira, un ex-ambtenaar di 70 aña di edad, a bisa AFP: "Mi tin confiansa cu nos ta bay logra un bon resultado. Y hasta si nos no gana, e campaña aki a enrikece e partido y ta permitie crece un tiki mas."

Un derecha mas fuerte lo pone presion riba gobierno di minoria di Montenegro, cu ta depende riba Chega pa sosten pa implementacion di algun di su politicanan.
Montenegro a yam'e un eleccion "abierto." Seguro ta bisa cu e ta e unico capaz di derota e "extremismo" di Ventura, mientras Gouveia e Melo tin prestacion pober den debatenan televisa y sin e sosten formal di un partido. Campaña di Figueiredo a gana aplauso, pero su momentum a baha despues di acusacion di acoso di un ex-trahador.

Aruba Bank ta reforsa beneficionan di empleado cu CAO nobo di 4 aña

Aruba Bank ta orguyoso di anuncia cu a logra un acuerdo riba un Convenio Colectivo di Obrero (CAO) nobo pa cuatro aña, despues di negociacionnan constructivo cu FTA – Federacion di Trahadonan Arubano.

E acuerdo aki ta reforsa e compromiso continuo di e Banco cu bienestar, seguridad financiero y stabilidad di su empleadonan.

E base di e CAO nobo ta un mehoracion importante di e Plan di Pensioen. Pa fortalece seguridad di retiro di empleadonan, Aruba Bank a aumenta e contribucion di empleado pa 15%, garantisando un mihor futuro pa tur.

Ademas di e mehoracion den e plan di pensioen, e CAO ta introduci varios mehoracion importante pa sostene empleadonan y nan famia:

E puntonan clave di e CAO nobo ta:

Permiso di ausencia mehora: E cantidad di dianan pa acompañamento di familiarnan inmediato di un empleado cu ta cuidando pa un familiar durante y/of despues di hospitalisacion a wordo aumenta na tres (3) dia laboral.
Seguro Medico mehora: Cobertura medico mehora pa tur empleadonan.
Ahuste di Costo di Bida: E limiet di Costo di Bida a wordo aumenta significativamente y alinea cu e limiet di SVB, pa mantene salario competitivo cu cambionan economico.

E acuerdo aki ta muestra di e balor cu Aruba Bank ta duna na su empleadonan. Cu e aumento di contribucion di pensioen, e mehoracion di seguro medico, aumento di e limiet di costo di bida, y e sosten pa famia, e banco ta inverti directamente den bienestar y futuro di su empleadonan.

Aruba Bank ta aprecia e colaboracion cu FTA y ta sigui comprometi cu fomenta un ambiente di laboral sostenibel, husto, sostenibel y orienta riba futuro pa tur empleadonan. E acuerdo aki a wordo logra danki na esfuersonan colaborativo di Sr. Hose Figaroa, Sr. Aldrick Pontilius and Sr. Ryan Giel, representando FTA, y na nomber di Aruba Bank, Sra. Marleen van der Borgt, Sra. Nataly Simmons, Sra. Militza Oduber-Gietel, Sra. Gjalynn Kolfin, hunto cu e shop stewards Sra. Mirla Koolman y Sra. Ninette Croes.

Yiu di Shah sigur di caida di gobernantenan di Iran

(AFP) – Yiu di e fayecido shah di Iran a bisa diabierna cu e ta sigur cu protestanan masivo lo baha e Republica Islamico y a urgi accion internacional, mientras presidente Mericano no ta bay interveni ainda den e disturbio.

Reza Pahlavi, kende ta biba den exilio den area di Washington, a presenta su mes como lider di oposicion mientras e estado goberna pa clero ta reprimi brutalmente protestanan masivo.

"E Republica Islamico ta bay cay," Pahlavi a bisa durante un conferencia di prensa na Washington, agregando cu no ta cuestion di si e lo bay cay, sino na ki momento.

Desde erupcion di manifestacionnan den ultimo dianan di 2025 cu un grito di bataya pa resolve e problemanan economico severo di Iran, Pahlavi a suplica pa intervencion di Merca.

Trump ripitidamente a adverti Iran cu si mata manifestante, Merca lo interveni militarmente. E tambe a curasha Iraninan pa tuma control di institucionnan estatal, bisando cu "ayudo ta na caminda." Pero dos siman despues cu el a sugeri cu lo yuda, e no a actua. Forsanan di seguridad mientras tanto a mata al menos 3.428 manifestante, segun grupo Iran Human Rights basa na Noruega, cu otro calculacionnan poniendo e total na mas di 5mil of posiblemente hasta 20mil.

Na su lugar, Trump a resalta loke el a bisa ta un fin na e asesinato di manifestantenan, mientras e tamaño di e manifestacionnan a disminui den dianan recien.

Trump a skirbi riba su plataforma Truth Social ayera cu Iran a cancela ehecucion di centenares di manifestante y a bisa na e estado clerical, "danki!"

Pahlavi a haci un yamado pa Trump no ta mescos cu su predecesor Barack Obama, kende a negocia cu Tehran. "Mi ta kere presidente Trump ta un homber di su palabra y na final e ta bay para cu pueblo Irani manera el a bisa," Pahlavi a bisa contestando si Trump a duna speransa falso. "Pueblo Irani ta tumando accion decisivo riba caya. Awo ta ora pa comunidad internacional join nan completamente."

Monarkianan di Golfo Arabe, a pesar di friccion frecuente cu Iran, a urgi Trump pa mustra cautela pa motibo di incertidumbre tocante futuro.

Pahlavi a haci un yamado pa un atake contra e structura di comando di Guardia Revolucionario, e unidad elite di e republica Islamico, ya cu e ta clave pa "institui teror na cas of terorismo den exterior."
"Mi ta haciendo un yamado pa un atake kirurgico," Pahlavi a bisa, kende controversialmente a sostene e campaña militar di Israel contra Iran na juni.

E tambe a haci un yamado pa tur pais expulsa diplomaticonan di Iran y yuda restaura acceso na internet, cu a keda afecta severamente.

Hopi manifestante a grita e nomber di Pahlavi, kende su tata pro-Occidente a huy na 1979 den e revolucion Islamico.

Pahlavi a bis cu e kier ta un figura pa lidera un transicion na un democracia secular, cu un referendum popular pa scoge e proximo sistema di gobierno.
Pahlavi, 65, tambe tin cantidad di detractor cu ta sospecha un deseo di su sostenedornan pa restaura monarkia y ta bisa cu cambio mester bin for di oposicion dentro di Iran.

"Mi ta reafirma mi promesa di henter mi bida pa lidera e movemento cu ta bay tuma nos pais back for di e forsanan hostil anti-Iran cu ta ocupa y mata su muchanan," Pahlavi a bisa. "Mi ta bay bolbe Iran."

Pahlavi a priminti cu un Iran nobo lo tin miho relacion cu e enemigonan hura di e republica Islamico – Merca y Israel – y integra e pais den economia global.
El a bisa cu Iran rapidamente lo normalisa relacion cu Israel den un "Acuerdo di Cyrus," un referencia na Cyrus e Grandi, e emperador Persa celebra cu a libera Hudiunan di cautiverio na Babylon.

"Iran awe lo mester tabata e proximo Corea di Sur di Medio Oriente," el a bisa. "Awe nos a bira e Corea di Norte."

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 17 JANUARI 2026 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Dodelijke ongevallen dwingen Aruba tot reflectie op cultuur van rijden onder invloed

Inkomsten uit Hunto pa Progreso bijna dubbel zo hoog als verwacht

AFTA-onderzoek zet hoge kaartkosten op Aruba opnieuw op de agenda

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redactie
noticia@bondia.com
Pilar Flores (Hoofdredacteur)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Sales
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Advertenties/ Kunstontwerp
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Digitaal
Juan Luis Pinto

Administratie
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distributie
Jenny Kelly

incasso
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hoofd)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hoofd)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Samenwerking
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Aansluiting
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

Directie
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

ARUBA VANDAAG is een krant geschreven en gedrukt op Aruba en is verkrijgbaar op zaterdag. Geen enkele inhoud mag worden gereproduceerd zonder toestemming van de uitgever.

Dodelijke ongevallen dwingen Aruba tot reflectie op cultuur van rijden onder invloed

In de afgelopen weken hebben verkeersongevallen met ernstige en zelfs dodelijke gevolgen, waarbij alcoholgebruik een rol speelde, geleid tot grote ontzetting binnen de lokale gemeenschap. Met name twee gevallen van hit-and-run, één in Oranjestad en één in San Nicolas, hebben burgers aan het denken gezet over de cultuur van rijden onder invloed op Aruba.

Een van de meest tragische en ingrijpende incidenten deze maand vond plaats in de eerste week van 2026, toen een echtpaar om het leven kwam bij een hit-and-run op zondag 4 januari op de L.G. Smith Boulevard.
In deze zaak, waarbij de verdachte C. Fernandes met een zwarte SUV met een extreem hoge snelheid reed, werd het echtpaar aangereden waarna hij doorreed en hen achterliet. Het incident veroorzaakte grote maatschappelijke verontwaardiging. Niet alleen vanwege de afschuwelijke manier waarop het echtpaar om het leven kwam terwijl zij een zebrapad overstaken, maar ook omdat de bestuurder, die volgens lokale media onder invloed was, de plaats van het ongeval verliet zonder zelfs maar te stoppen om te zien wat hij had aangericht.

Ter plaatse stelde de forensisch arts het overlijden vast van Josely Paulina Vasquez Gonzalez, geboren op 9 juli 1960 in de Dominicaanse Republiek, en Carlos David Vialez Valerio, geboren op 19 oktober 1971 eveneens in de Dominicaanse Republiek. Zij zijn respectievelijk het eerste en tweede verkeersslachtoffer van 2026.

Het feit dat de bestuurder na het ongeval is gevlucht, heeft voor extra verontwaardiging en verdriet gezorgd.

Nog traumatischer was dat de dochter van een van de slachtoffers, Yhoely Willems, getuige was van het incident. In een interview met Bon Dia Aruba vertelde zij: “Ik herinner me dat ik voelde dat mijn hart scheurde, en daarna, toen ik weer keek, lagen mijn moeder en mijn stiefvader levenloos op de weg.”

De partner van Yhoely Willems, Edwin Willems, ervaart eveneens een immens verdriet dat nauwelijks te bevatten is. Edwin organiseert momenteel een campagne om te waarborgen dat er gerechtigheid komt in de zaak rond de dood van zijn moeder en stiefvader. Dit omdat binnen de lokale gemeenschap het gevoel leeft dat dergelijke verkeersdoden, veroorzaakt door onverantwoord rijgedrag, vaak niet leiden tot een rechtvaardige straf.
Via sociale media deed Edwin Willems een oproep aan het publiek om zich te verenigen in de zoektocht naar gerechtigheid, “niet alleen voor mijn moeder en ons gezin, maar voor alle slachtoffers en families die meemaken wat wij meemaken.” Bij zijn bericht voegde hij meerdere voorbeelden van verkeersdoden toe, waaruit blijkt dat alcoholgebruik en rijden onder invloed vaak een rol spelen, en dat de straffen voor bestuurders die onder invloed rijden in veel gevallen te laag zijn.
Dit heeft een breed maatschappelijk gesprek op gang gebracht over een onderwerp dat inmiddels is uitgegroeid tot een nationale urgentie en dringend aandacht vereist.
“Het is triest dat er op Aruba geen echte straffen zijn,” reageerde S.T. “Hit-and-run is hetzelfde als poging tot moord. En als het slachtoffer overlijdt, is het gelijk aan moord. Er moet hard worden opgetreden in deze zaken.” Hij deed daarnaast enkele concrete voorstellen voor straffen die hij passend acht voor deze misdrijven. “Als iemand betrapt wordt op rijden onder invloed, moet er een hoge boete volgen en moet het rijbewijs voor minimaal zes maanden worden ingetrokken. Verplicht testen voordat men het rijbewijs terugkrijgt om te bewijzen dat men vrij is van alcohol of drugs. Door de belachelijk lage straffen hier blijven mensen zich roekeloos gedragen in het verkeer.”

Aanhoudend patroon in het verkeer

In de afgelopen vijf jaar zijn de aantallen verkeersdoden weliswaar fluctuerend geweest, maar de onderliggende oorzaken van dodelijke ongevallen laten een opvallende continuïteit zien. Gegevens van het Openbaar Ministerie (OM) en berichtgeving in de lokale media wijzen herhaaldelijk op rijden onder invloed en hit-and-run-gedrag als hardnekkige en onopgeloste problemen op de Arubaanse wegen.
In 2021 registreerde Aruba ten minste zeven verkeersdoden, volgens het jaarverslag van het OM, waarbij lokale media meerdere dodelijke ongevallen bevestigden met zowel motorrijders als kwetsbare weggebruikers. Wat 2021 vanuit justitieel perspectief bijzonder maakte, was de expliciete zichtbaarheid van hit-and-run-overtredingen in de cijfers van het OM.

In dat jaar registreerde het OM 119 gevallen van “wegrijden na het veroorzaken van een ongeval”, een opmerkelijk hoog aantal voor een klein eiland. Tegelijkertijd werden 285 gevallen van rijden onder invloed (DUI) geregistreerd. Samen suggereerden deze cijfers al dat gevaarlijk rijgedrag niet beperkt bleef tot momentane fouten, maar vaak ging om bewuste criminele keuzes na het ongeval, zoals vluchten om verantwoordelijkheid of alcoholtesten te ontlopen.

De situatie verslechterde aanzienlijk in 2022. Aruba sloot dat jaar af met 14 verkeersdoden, het hoogste jaarlijkse aantal binnen de vijfjaarsperiode. OM-cijfers toonden 395 gevallen van rijden onder invloed, een significante stijging ten opzichte van 2021.
Hoewel het OM voor 2022 geen totaaloverzicht van hit-and-run-zaken publiceerde zoals het jaar daarvoor, bleef de media-aandacht voor ongevallen herhaaldelijk wijzen op bestuurders die de plaats verlieten, vermoedelijk onder invloed, of beide. De combinatie van een hoog aantal doden en een stijging van het aantal sancties voor rijden onder invloed versterkte de publieke bezorgdheid dat onverantwoord rijgedrag steeds gewoner werd in plaats van uitzonderlijk.

In 2023 daalde het aantal verkeersdoden naar negen, wat tijdelijk enige verlichting bracht. Desondanks liet de OM-statistiek zien dat het aantal gevallen van rijden onder invloed steeg naar 509, het hoogste aantal in de vijfjaarsperiode.
Deze tegenstelling – minder doden maar meer gevallen van rijden onder invloed – suggereert dat politieoptreden mogelijk leidde tot betere detectie, zonder een structurele gedragsverandering teweeg te brengen. Dodelijke ongevallen in 2023 bleven motorrijders, voetgangers en nachtelijke incidenten betreffen, en ten minste één zaak werd onderzocht als hit-and-run, wat onderstreept dat dezelfde risicopatronen bleven bestaan ondanks het lagere dodental.

Eventueel optimisme uit 2023 was echter van korte duur. In 2024 registreerde Aruba opnieuw 13 verkeersdoden, bijna terug op het piekniveau van 2022. Overheidsbronnen en media legden expliciet de link met hoge snelheden, alcoholgebruik en een toename van hit-and-run-incidenten, waaronder dodelijke gevallen waarbij bestuurders slachtoffers achterlieten.
Hoewel de openbare OM-tabellen voor 2024 geen even gedetailleerde cijfers over rijden onder invloed bevatten als in voorgaande jaren, bleef de boodschap van de autoriteiten consistent: gevaarlijk rijgedrag nam toe in plaats van te stabiliseren. Ongevallen aan het einde van het jaar, waaronder de dood van voetgangers en frontale botsingen, benadrukten opnieuw de kwetsbaarheid van weggebruikers wanneer alcohol en onverantwoordelijkheid samenkomen.
Tegen het einde van 2025 registreerde Aruba tien verkeersdoden, volgens berichtgeving op basis van justitie- en politiebronnen. Bon Dia Aruba documenteerde gedurende het jaar meerdere van deze incidenten, waaronder zes verkeersdoden, waarna latere berichten wezen op een nog hoger totaal.
Hoewel officiële OM-gegevens over hit-and-run en rijden onder invloed voor 2025 nog niet beschikbaar zijn, weerspiegelen de dodelijke incidenten zelf vertrouwde patronen: motorongelukken, dodelijke slachtoffers onder voetgangers en zaken waarbij bestuurders aanvankelijk de plaats van het ongeval verlieten. Het ontbreken van definitieve jaarcijfers doet niets af aan de bredere realiteit: het gedrag dat aan het begin van het decennium tot dodelijke slachtoffers leidde, is blijven bestaan.

Over de vijfjaarsperiode van 2021 tot en met 2025 registreerde Aruba meer dan 50 verkeersdoden, met een duidelijke stijging van rijden onder invloed tussen 2021 en 2023 en een aanhoudende aanwezigheid van hit-and-run-gedrag in zowel officiële statistieken als incidentrapportages.
Wat vooral opvalt, is niet alleen het aantal doden, maar de consistentie van de risicofactoren. Rijden onder invloed van alcohol blijft wijdverbreid ondanks politieoptreden, terwijl de bereidheid van bestuurders om ongevalslocaties te verlaten wijst op een dieperliggend probleem van het ontlopen van verantwoordelijkheid en een gebrek aan afschrikking.
Voor wetgevers en handhavers tonen de afgelopen vijf jaar aan dat verkeersdoden op Aruba het resultaat zijn van hardnekkige gedragspatronen die bestand blijken tegen kortetermijninterventies. Om die reden eist de gemeenschap dringend veranderingen in de vervolging, berechting en bestraffing van deze zaken.

Inkomsten uit Hunto pa Progreso bijna dubbel zo hoog als verwacht

Tijdens een persconferentie deze week heeft minister van Justitie, Energie, Openbaar Vervoer en Integratie, Arthur Dowers (AVP), een update gegeven over het project "Hunto pa Progreso", een traject gericht op flexibilisering binnen het toelatingsbeleid voor ongedocumenteerde personen op Aruba.

Sinds juli vorig jaar is de Arubaanse regering gestart met de uitvoering van het project Hunto pa Progreso. Deze initiatief had als belangrijkste doel het creëren van een structurele oplossing voor personen die al jarenlang ongedocumenteerd op Aruba wonen en werken. Het project richtte zich zowel op personen die al een werkgever hadden als op degenen zonder werkgever, en bood hen de mogelijkheid zich te registreren, hun situatie te regulariseren en toe te treden tot een legaal proces dat kan leiden tot een verblijfs- en werkvergunning.

Volgens minister Dowers werd in de beginfase uitgegaan van ongeveer vijfduizend registraties binnen het Hunto pa Progreso-systeem. Na een eerste analyse bleek dat dit aantal is bereikt en zelfs overschreden. Op dit moment laten de gegevens zien dat meer dan vijfduizend registraties zijn verwerkt. Volgens de minister is een diepgaandere analyse nodig om duidelijk vast te stellen welk deel van deze registraties reguliere vergunningen betreft en welk deel specifiek onder het kader van Hunto pa Progreso valt.

De minister lichtte verder toe dat sinds de start van het project aanzienlijk meer aanvragen zijn ingediend voor de registratie van werknemers. In veel van deze gevallen ging het registratieproces gepaard met betaling van leges en andere bijdragen, wat heeft geleid tot een groter financieel effect dan oorspronkelijk werd geraamd.

De oorspronkelijke financiële inschatting van het project ging uit van een opbrengst van ongeveer Afl. 10 miljoen voor de staatskas. Uit de eerste geactualiseerde berekeningen blijkt echter dat het project inmiddels circa Afl. 19 miljoen aan extra inkomsten heeft gegenereerd. Deze inkomsten zijn voornamelijk afkomstig uit belastingen, vergunningsleges en bijdragen die samenhangen met registratie in andere officiële systemen.

Volgens Dowers is dit in zekere zin positief nieuws, aangezien veel personen die jarenlang illegaal op Aruba verbleven geen enkele directe bijdrage leverden aan de overheidsfinanciën. Nu zij worden geregistreerd en opgenomen in formele systemen, ontstaan er ook nieuwe inkomstenstromen, onder meer via belastingen en sociale premies.

Het project pakt daarnaast een situatie aan die volgens de minister in de loop der tijd onbeheersbaar is geworden. De regel dat personen die op Aruba willen werken hun vergunning buiten het land moeten aanvragen en afwachten, werd in de praktijk niet consequent toegepast. Hierdoor bleef een groot aantal mensen ongedocumenteerd op het eiland. De regering acht het essentieel om de rechtsorde te herstellen en terug te keren naar het principe dat wie legaal op Aruba wil wonen en werken, de reguliere procedures moet volgen.

In het kader van Hunto pa Progreso is ook een speciale maatregel ingevoerd voor personen die al lange tijd ongedocumenteerd in Aruba verbleven. Zij kregen aanvankelijk de mogelijkheid om het land tot eind december te verlaten zonder belemmeringen voor terugkeer. Vanwege regionale en internationale ontwikkelingen is deze automatische dispensatie verlengd tot eind januari.

Tot en met 31 januari kunnen personen die vrijwillig vertrekken automatisch gebruikmaken van deze dispensatie, zonder aanvullende toestemming. Ook voor degenen die geen gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheden binnen Hunto pa Progreso, blijft vrijwillig vertrek een optie om hun situatie te regulariseren en later legaal naar Aruba terug te keren.

Het project Hunto pa Progreso bestaat uit twee hoofdtrajecten. Het grootste traject betreft personen met een werkgever die bereid is het proces te sponsoren. Het tweede traject richt zich op personen zonder werkgever. Deze groep, bestaande uit ongeveer 1.400 personen, heeft een tijdelijke verblijfsvergunning van één jaar ontvangen. In samenwerking met het Departamento di Labor (DPL) worden zij begeleid bij het vinden van een werkgever om tijdig over te stappen naar een reguliere vergunning.

Volgens de regering vormt deze tweesporenstructuur een evenwichtige aanpak van een complex probleem, waarbij economische behoeften, naleving van wetgeving en sociale overwegingen samenkomen. Met een deelname die de verwachtingen heeft overtroffen en inkomsten die boven de oorspronkelijke prognoses uitkomen, markeert Hunto pa Progreso een belangrijke verschuiving in de manier waarop Aruba arbeidsmigratie en statusregularisatie benadert. De regering blijft het proces monitoren met het oog op een duurzamer en effectiever beleid voor de toekomst.

Revitalisering San Nicolas roept vragen op over visie en bestuur

De geplande tweede fase van het revitaliseringsproject voor San Nicolas heeft de afgelopen dagen opnieuw tot discussie geleid binnen de gemeenschap. Aanleiding is het voornemen van minister van Financiën Geoffrey Wever om op de parkeerplaats tegenover Plaza Lolita een farmers market te realiseren. Volgens de minister moet deze markt extra bezoekers aantrekken en zo bijdragen aan economische groei in het district. Niet iedereen is daarvan overtuigd.

Op sociale media uiten inwoners en ondernemers hun zorgen over de gekozen locatie. Een van de meest gehoorde kritiekpunten is dat het opheffen van een parkeerterrein de bereikbaarheid van het centrum juist zal verslechteren. San Nicolas kampt al langer met beperkte parkeermogelijkheden, en het verder inperken daarvan zou volgens critici bezoekers kunnen ontmoedigen om langer te blijven.

Onder de kritische stemmen bevindt zich ook Hilario Doncker, een bekende pleitbezorger voor San Nicolas. Hij pleit voor meer transparantie en roept de minister op om via een openbare bijeenkomst, zoals een town hall meeting, uitleg te geven over de gemaakte keuzes en de langetermijnvisie achter het project.

Daartegenover staat het standpunt van ondernemer en FUTURO-partijlid Rondel "Spice" Heyliger, die stelt dat de zorgen overdreven zijn. Volgens hem blijkt uit onderzoek dat de betreffende parkeerplaats overdag grotendeels leegstaat en slechts beperkt wordt gebruikt. Vooral in de middag, avond en in het weekend zou de bezetting minimaal zijn, wat de locatie volgens hem geschikt maakt voor herontwikkeling.

Toch wringt daar precies de kern van de discussie. Als de parkeerplaats weinig wordt gebruikt, is de vraag waarom dat zo is. Verschillende bewoners wijzen erop dat automobilisten hun auto liever parkeren langs de promenade of zelfs op de stoep, mede doordat dit wordt gedoogd. Dat roept de vraag op of het probleem werkelijk het parkeerterrein is, of eerder het handhavings- en inrichtingsbeleid van het gebied.

Daarnaast worden alternatieve locaties genoemd die volgens critici logischer zouden zijn voor een farmers market, zoals het terrein bij Carnival Village of nabij het RDA-gebouw, waar al infrastructuur en parkeergelegenheid aanwezig zijn. Ook de nabijheid van het Arubus-station baart zorgen, vanwege mogelijke verkeers- en veiligheidsrisico's voor voetgangers.

De discussie rond San Nicolas staat niet op zichzelf. Eerder werd ook kritiek geuit op andere projecten onder verantwoordelijkheid van minister Wever, zoals het Agri-Innovation Park, waarvan betrokken sectoren aangaven dat het niet aansloot bij hun werkelijke behoeften.

Wat deze gevallen gemeen hebben, is de bredere vraag of overheidsprojecten voldoende zijn ingebed in structurele oplossingen, of vooral dienen als zichtbare, snelle ingrepen. Inwoners vragen zich steeds nadrukkelijker af of revitalisering zonder samenhangende visie wel het gewenste duurzame effect kan hebben. Die vraag lijkt voorlopig nog onbeantwoord.

ARUBAVANDAAG

Aardolieopslag is wat anders... *Dan olie raffineren...*

Het heeft niet lang geduurd voordat we lokaal een reactie kregen op de gebeurtenissen in Venezuela, die een ware stortvloed aan informatie en opinies in de media veroorzaakten. De sociaaldemocratische oppositiepartij heeft een debat aangevraagd in de Staten om de economische kansen en mogelijkheden voor Aruba te bespreken, nu de sancties van de Verenigde Staten op de Venezolaanse aardolie opgeheven zullen worden.

We juichen het toe dat dit debat gevoerd gaat worden, niet alleen in dit specifieke geval maar ook uit principe, omdat naar onze mening geen enkele regering zich te verbergen heeft achter de rug van de voorzitter van de wetgevende vergadering die vertragingstactieken zou toepassen zodat belangrijke zaken voor het land niet besproken kunnen worden. Echter, dit dient dan wel met de feiten op tafel te gebeuren, zoals deze nu al bekend zijn en niet op basis van pure politieke wensen van het moment. Wat zijn dan die feiten, waarbij als uitgangspunt een bredere invalshoek wordt genomen dan uitsluitend de huidige gebeurtenissen?

Om te beginnen is het goed om de toekomstperspectieven van een olieraffinaderij te scheiden van die van een opslagbedrijf voor aardolie en olieproducten. In het laatstgenoemde geval kan nu een bepaalde vraag naar opslagmogelijkheden ontstaan maar de kernvraag zal zijn voor hoe lang die vraag zal bestaan. In het concrete huidige geval betreft het een 'bottleneck' in de afvoer van Venezolaanse aardolie, deels op het land en deels op zee in tankers, die de normale opslag van de doorgaande productie doet stagneren. Beide voorraden zijn het onderwerp van een akkoord tussen de Amerikaanse en de Venezolaanse regering, waarbij deze olie op de internationale markt te koop wordt aangeboden. Bij het wegwerken van deze opeenhoping van olie is er mogelijk behoefte aan tijdelijke opslag binnen de regio zelf. Het moet meer dan duidelijk zijn dat dit een andere situatie is dan het continue proces van export van aardolie vanuit de voornaamste oliehavens van Venezuela. Hoe groot die extra tijdelijke vraag uiteindelijk zal zijn is nog niet duidelijk. Dus of op langere termijn genoeg vraag zal zijn naar opslagcapaciteit om de aanzienlijke investeringen te rechtvaardigen in het onderhoud van die faciliteiten, is voor ons voorlopig nog een open vraag.

Nu het onderwerp raffinaderij. Na bijna 14 jaar stilgelegen te hebben kunnen de huidige installaties als verloren worden beschouwd. Als voorbeeld hiervoor kan men de Hovensa-raffinaderij in St Croix nemen, die net als in Aruba ook in 2012 de deuren moest sluiten. Enkele jaren geleden heeft men meer dan twee miljard dollar in een gedeeltelijke renovatie gestoken, om daarna te worden geconfronteerd met een serie problemen die tot ingrijpen en sluiting leidden door de EPA, de Amerikaanse toezichthouder inzake milieu-aangelegenheden. Begin 2026 kan het bedrijf nog steeds niet opstarten en de EPA eist zelfs dat het bedrijf een extra vergunning aanvraagt voor "preventie wegens aanzienlijk verval" (prevention of considerable deterioration; PSD), hetgeen genoeg zegt over de huidige situatie, ondanks de miljardeninvestering in de vervangen onderdelen. Dit dient dus ook als aanwijzing voor de situatie die men hier in Aruba kan verwachten. Hoogstwaarschijnlijk is het bouwen van een compleet nieuwe raffinaderij goedkoper, maar wie gaat vandaag de dag nog een raffinaderij bouwen? In de VS zelf werd de laatste complete raffinaderij in 1978 gebouwd; praktisch alle latere capaciteitsuitbreidingen hebben plaatsgevonden binnen de bestaande installaties. Dan het geval-Venezuela. De staatsonderneming Pdvsa beschikt over 6 raffinaderijen, waarvan de grootste bestaat uit het Cardon/Amuay-complex dat meer dan 900.00 vaten per dag kan verwerken. Alle Venezolaanse raffinaderijen hebben grote onderhouds- en renovatieproblemen en het lijkt voor de hand te liggen dat, in onderling akkoord met de Amerikaanse regering, eerst aandacht wordt besteed aan het herstel van de interne verwerkingscapaciteit voordat wordt gekeken naar verwerkingsmogelijkheden in het buitenland. Bovendien is er die realiteit die al meer dan vijftig jaar een reactivering van de olie-industrie in Aruba in de weg staat. Die realiteit is dat in onze regio er geen markt meer bestaat voor de raffinaderijen op de eilanden die vooral gericht zijn op benzine, diesel en kerosine. Alle grotere landen en eilanden hebben hun hun eigen lokale raffinagecapaciteit om de lokale markt te voorzien. En het transport van olieproducten vindt plaats met aanzienlijk kleinere tankers dan de grote mammoetankers voor het vervoer van ruwe aardolie. Dit maakt het vervoer van producten over langere afstanden economisch onvoordelig. Daarom ook dat vandaag de dag de raffinage eerder dicht bij de bron of dichter bij de markt plaatsvindt en niet op een tussenstation op een eiland, dat brengt alleen maar extra kosten met zich mee. Het is dan ook niet zo vreemd dat alle grote raffinaderijen op de eilanden (Aruba, Curaçao, St Croix en Trinidad & Tobago) de poorten hebben moeten sluiten, met weinig kans op een mogelijke herstart. Vanwege deze realiteit zijn we van mening dat het huidige kabinet de juiste beslissing heeft genomen door geen toekomst te zien in een raffinaderij en andere alternatieven aan het zoeken is voor het terrein.

Tenslotte nog iets over het perspectief van een toekomst op basis van aardoliewinning op zee binnen onze territoriale wateren. Als dit ooit werkelijkheid zou kunnen worden is de vraag of we de huidige installaties zouden kunnen behouden in afwachting van een mogelijke herstart. Dit lijkt ons geen levensvatbare weg en wel om diverse redenen. Ten eerste is de exploratie nog niet eens begonnen, laat staan dat het moment is bereikt waarop winbare reserves zijn aangetoond. Ten tweede zal een eventuele investeerder rekening moeten houden met de oliemarkt onderweg naar 2050. Hoewel de Amerikaanse regering bezig is zich te ontdoen van hernieuwbare energieprojecten, gaat de rest van de wereld voor een goed deel wel in die richting, wat de vraag doet opkomen wat tegen die tijd de markt voor olie zal zijn. Ten derde, indien er perspectief zou bestaan dan nog zou het bouwen van een raffinaderij op Aruba geen prioriteit hebben voor de investeerder omdat het directe vervoer van de olie (en gas) direct naar de afzetmarkt goedkoper zal zijn. Waarom een tussenstation bouwen op een eiland dat geen eigen afzetmarkt van enige betekenis heeft? En bovendien zouden we meer dan genoeg verdienen aan de 'royalties' die de winning van enige omvang zal binnenhalen, zonder raffinaderij... Het is te hopen dat de regering tegemoetkomt aan de wens van de oppositie en dat men dit debat kan houden, maar dan wel met de rauwe werkelijkheid op tafel.

AFTA-onderzoek zet hoge kaartkosten op Aruba opnieuw op de agenda

De kosten die Arubaanse ondernemers betalen voor kaartbetalingen liggen aanzienlijk hoger dan in veel andere landen. Dat blijkt uit een recent marktonderzoek van de Aruba Fair Trade Authority (AFTA), dat de tarieven voor debit- en creditcardbetalingen op het eiland onder de loep nam. De uitkomsten wakkeren de discussie aan over de structuur van het Arubaanse betalingssysteem en de vraag of regulering noodzakelijk is om ondernemers en consumenten te beschermen.

Aanleiding voor het onderzoek waren aanhoudende signalen van winkeliers en andere bedrijven over stijgende kosten voor elektronische betalingen, met name na de overgang van Maestro naar Mastercard Debit en Visa Debit in 2023. Volgens AFTA ging deze verandering gepaard met een forse stijging van de gemiddelde tarieven die bedrijven per transactie betalen, wat aanleiding gaf tot nader onderzoek naar de onderliggende prijsmechanismen.

Centraal in de analyse staan de zogenoemde merchant discount rates (MDR's): het percentage dat per kaartbetaling wordt ingehouden. Het grootste deel daarvan bestaat uit interchange fees, tarieven die worden vastgesteld door internationale kaartnetwerken zoals Visa en Mastercard. Deze vergoedingen worden grotendeels bepaald buiten Aruba en laten ondernemers weinig ruimte om te onderhandelen.

Uit het onderzoek blijkt dat de interchange fees op Aruba aanzienlijk hoger zijn dan in landen waar deze kosten wettelijk zijn gemaximeerd. Voor debitcards bedraagt het gemiddelde tarief op Aruba circa 1,1 procent, terwijl creditcards rond de 2 procent liggen. Ter vergelijking: in de Europese Unie zijn deze tarieven beperkt tot respectievelijk 0,2 en 0,3 procent. Ook in de Verenigde Staten en Nieuw-Zeeland bestaan wettelijke plafonds.

De economische impact hiervan is aanzienlijk. AFTA schat dat de jaarlijkse interchangekosten voor de lokale bancaire sector oplopen tot ongeveer 28 miljoen dollar, waarvan het merendeel naar buitenlandse banken vloeit. Uiteindelijk worden deze kosten doorberekend aan ondernemers en belanden zij indirect bij consumenten in de vorm van hogere prijzen. In een kleine, open en sterk op toerisme gerichte economie als Aruba is dat effect extra voelbaar.

Daarnaast wijst AFTA op een gebrek aan concurrentie en transparantie binnen het huidige systeem. Omdat interchange fees uniform worden toegepast, is er weinig ruimte voor prijsconcurrentie tussen banken. Tegelijkertijd hebben veel ondernemers beperkt inzicht in de opbouw van de kosten die zij betalen.

Hoewel alternatieve betaalmethoden zoals cash, lokale digitale wallets en instantbetalingssystemen bestaan, vormen zij voorlopig nog geen serieus tegenwicht voor de dominante kaartnetwerken. AFTA pleit daarom voor een combinatie van maatregelen, waaronder het invoeren van maximumtarieven, het verbeteren van transparantie en het stimuleren van alternatieve betaaloplossingen.

Volgens de autoriteit is het moment aangebroken om serieus te kijken naar regulering van kaartbetalingen. De keuzes die Aruba hierin maakt, zullen bepalend zijn voor de toekomstige kosten van elektronisch betalen voor ondernemers, inwoners en bezoekers.

Stadsherstel in San Nicolas en Oranjestad... *Maar niet zonder een algemeen plan...*

Onze traditionele economische centra, Oranjestad en San Nicolas, krijgen momenteel weer meer aandacht, wat toe te juichen is. Recentelijk hebben we kennis kunnen nemen van het voornemen van de huidige minister belast met financiën en economische zaken om het herstel van de beide stadscentra een nieuwe impuls te geven door middel van een fiscaal stimuleringsplan, waarin bepaalde voordelen worden geboden aan de ondernemer en onroerend goedeigenaar in de gebieden.

Ook zijn er al bepaalde deelprojecten gaande onder aansturing van diezelfde minister. Zijn pogingen worden op prijs gesteld en het is te hopen dat we spoedig meer details van het plan krijgen. Dit niet alleen om steun te betuigen aan de inspanningen van de minister maar vooral om een nogal duidelijke reden: het herstel betreft niet uitsluitend de stadscentra maar de inspanningen van welke regering ook zou in feite de gehele bebouwde kom moeten omvatten. Dit op twee redenen. Ten eerste omdat men niet door kan gaan met eindeloos de nieuwe urbanisatie te blijven plannen in nog niet ontgonnen gebied buiten de steden, terwijl de stadscentra aan hun lot worden overgelaten. Op een gegeven moment zal er actie moeten komen en eigenlijk zijn we hiermee al zeker twee decennia te laat. We zijn echt niet het enige land waar dit proces heeft plaatsgevonden en we zullen ook niet het enige land zijn waar de verbetering van deze belangrijke delen van het land wordt aangepakt. Dat betekent dan ook dat het geen kwestie hoeft te zijn van het wiel opnieuw uit te vinden, maar eerder een zaak zal zijn van het leren van de ervaringen in andere landen en ook van de ervaringen in eigen land. De tweede reden om de herontwikkeling te concentreren binnen de bebouwde kom is de mogelijkheid om het herstel te combineren met de inpassing van de stedelijke uitbreiding die anders ten koste zou gaan van wat er nu nog over is aan natuurgebied. Dit is niet simpelweg een wens van sommigen onder ons, het is gewoon noodzaak als we het behoud van het natuurgebied vooropstellen. We hoeven hier niet uitgebreid in te gaan op alle redenen daartoe; we voeren dat debat al meer dan twintig jaar...

Nu de lessen uit het verleden. Het is dus niet de eerste keer dat er een fiscaal plan wordt gelanceerd. In het verleden bestond het plan om een soort belastingvrije zone te creëren in San Nicolas. Dit plan is later afgeblazen, kennelijk vanwege de complicaties die het gaf met betrekking tot het fiscaal regime voor de andere delen van het eiland. We zeggen niet dat een dergelijk probleem van afwijkende behandeling voor bepaalde gebieden nu weer zou spelen; we hebben nog geen concrete plannen gezien en dat blijft dus nog even buiten beschouwing.

Een ander belangrijk aspect is dat de overheid in zijn geheel een algemeen plan zou moeten ondersteunen en dat wel om de simpele reden dat de herontwikkeling van een geürbaniseerd gebied niet iets is wat een enkel ministerie aangaat, maar praktisch alle ministeries. Dit betekent niet dat het genomen initiatief niet op prijs wordt gesteld, maar het is belangrijk dat de regeringspartner juist het plan ondersteunt, uitbreidt en ervoor zorg draagt dat er een algemeen ontwikkelingsplan komt.

We kunnen al bijna de kritiek horen die onze kant opkomt, in die zin dat er in het verleden al mooie algemene plannen bestonden die nergens toe leidden... Dat is ongetwijfeld waar maar dat betekent nog niet dat het verloren tijd is om een dergelijk plan te maken. Zo’n plan is gewoon noodzakelijk omdat het anders onmogelijk is om urbanisatie in goede banen te leiden en te voorkomen dat ieder ministerie op hun terrein gaat doen wat hen het aantrekkelijkst lijkt juist omdat er geen coherent algemeen plan bestaat waar men zich aan te houden heeft. Ten overvloede, de mislukking in het verleden van herstelplannen waren niet te wijten aan het feit dat het plan niet deugde, maar had meer te maken met een pijnlijk slechte uitvoering ervan. Dat is heel iets anders dan het in zijn geheel een plan afschrijven. Het lijkt ons dus belangrijk de plannen uit het – recente – verleden te bestuderen. We vermelden hier bijvoorbeeld de plannen die de Universiteit van Pennsylvania heeft ontworpen voor de binnenstad van San Nicolas, voor de regering van dezelfde grootste coalitiepartner in het huidige kabinet. De huidige waarde van het plan is dat de ontwerpers twee deelplannen hadden gemaakt: een met de raffinaderij nog in bedrijf en een tweede, met het oog op een te verwachten toekomst, zonder de raffinaderij. De experts van de Universiteit voorzagen een dergelijke toekomst al was dit niet wat de toenmalige regering voor ogen had. We zijn bijna vijftien jaar verder en mettertijd is ook de situatie veranderd. We zijn geen voorstander van de complete overname van het plan alsof het een soort bijbel betreft. Er is heel wat veranderd en bovendien waren er aspecten die toen al op bezwaren zouden zijn gestuit. De raffinaderij is er inderdaad niet meer, maar het is niet bekend wat hiervoor in de plaats moet komen. Het plan behelsde ook geen volkswoningbouw, iets wat momenteel absolute noodzaak is in welk plan ook. Dit alles wijst op een grote noodzaak, namelijk de gezamenlijke inspanning van het gehele kabinet want het betreft zoveel meer dan een fiscaal stimuleringsplan.

En men kan niet toestaan dat elk ministerie op eigen houtje leuke dingen gaat verzinnen ten eigen politieke bate. En het moet een plan zijn dat makkelijk drie of vier regeringsperiodes zal moeten beslaan... Gaan we nu eindelijk een keer enige politieke volwassenheid zien waar prioriteit wordt gegeven aan wat voor Aruba belangrijk is?

Meer parkeerders betalen na aangescherpte handhaving door Aruparking

Tijdens een recente persconferentie heeft de minister van Justitie, Integratie, Energie en Openbaar Vervoer, Arthur Dowers, een update gegeven over de parkeersituatie in het stadscentrum. Hij herinnerde eraan dat Aruparking enkele maanden geleden de parkeercontroles heeft aangescherpt, nadat de autoriteiten een situatie van een ‘free for all’ hadden vastgesteld, die extra risico’s opleverde voor de openbare veiligheid.

Volgens minister Dowers bestond het belangrijkste probleem eruit dat veel voertuigen werden geparkeerd waar het uitkwam. In sommige gevallen werd daardoor zelfs de toegang voor politie, brandweer en ambulances geblokkeerd, waardoor hulpdiensten bij noodsituaties niet tijdig ter plaatse konden komen. Dat kon levens in gevaar brengen. Om die reden hebben de overheid en Aruparking besloten de controles te herstellen en de openbare orde in de drukst bezochte gebieden te handhaven.

De minister lichtte toe dat in de afgelopen ongeveer drie maanden, sinds de intensivering van de controles, zo’n 375 processen-verbaal zijn uitgeschreven aan bestuurders die foutief hadden geparkeerd. Daarnaast zijn ongeveer 150 voertuigen weggesleept omdat zij het verkeer hinderden of op een manier geparkeerd stonden die een risico vormde voor de veiligheid en doorstroming in het centrum.
Volgens Dowers hebben de controles positieve resultaten opgeleverd. Hij gaf aan dat Aruparking sinds de invoering van de strengere handhaving een toename heeft geregistreerd van het aantal mensen dat correct betaalt voor parkeren in Oranjestad. Ook is het aantal personen dat een Aruparking-abonnement heeft afgesloten om gebruik te maken van de parkeerplaatsen gestegen.

Tegelijkertijd benadrukte de minister dat, gezien het huidige aantal bezoekers, sprake is van een zekere schaarste aan parkeerruimte in het gebied. Hij riep mensen die niet willen of kunnen betalen voor parkeren op om gebruik te maken van de beschikbare gratis parkeerplaatsen, zoals de parkeerplaats achter het Arubus-station. Dit vormt volgens hem een praktisch alternatief dat kan bijdragen aan het verminderen van de verkeersdrukte in het stadscentrum.

Verder onderstreepte minister Dowers dat wanneer een voertuig langer dan twee uur wordt geparkeerd in een zone waar betaald parkeren geldt zonder

dat er is betaald, Aruparking wettelijk bevoegd is het voertuig te laten wegslepen. De eigenaar is in dat geval verantwoordelijk voor alle bijkomende kosten. Deze regeling is vastgelegd in de wet.

Tot slot maakte de minister bekend dat er momenteel wordt gewerkt aan aanpassingen in de Aruparking-wetgeving. Het doel hiervan is om een eenvoudiger en efficiënter systeem te creëren voor het opleggen en innen van boetes bij parkeerovertredingen, zonder dat in alle gevallen een takelwagen hoeft te worden ingeschakeld.

ARUBAVANDAAG

Richting hernieuwbare energie…*Of doorgaan met fossiele brandstoffen…?*

In deze turbulente dagen op het internationale toneel, in het bijzonder vanwege het beleid van de Amerikaanse regering dat zich kennelijk richt op het verzekeren van de toegang tot aardolie voor de komende decennia, is de aandacht vooral uitgegaan naar de (on)mogelijkheden van de exploitatie van de Venezolaanse oliereserves.

Hierbij ook in aanmerking nemend de wereldwijde situatie waar het gaat om de beschikbaarheid en toegang tot deze natuurlijke rijkdommen. Maar de discussie was niet gericht op een ander punt dat van groot algemeen belang is. Dat is de koerswijziging onder de huidige regering in Washington waar het zaken betreft als klimaatverandering en de bestaande internationale akkoorden om onder meer de opwarming van de aarde te bestrijden. Dit op basis van hun afwijzing van de aanname dat dit verschijnsel te maken heeft met menselijke activiteiten en dat men daarom daar niets aan zou kunnen doen en dat ook niet wil.

Gedurende het eerste jaar van de Trump-regering is het duidelijk geworden wat de gevolgen van dat beleid voor dat land zelf zijn. Een groot aantal wind- en zonenergieprojecten werden beëindigd en de subsidies voor elektrische auto's zijn of worden afgebouwd, hetgeen ook gevolgen zal hebben voor de Amerikaanse auto-industrie. Sommige hebben hun productie van elektrische voertuigen beëindigd, andere overwegen de productie over te hevelen naar een ander land waar wel een beleid ten gunste van hernieuwbare energie wordt gehandhaafd, zoals Canada. De Trump-regering kiest strategisch gezien voor economische en industriële ontwikkeling op basis van aardolie en andere fossiele brandstoffen en dit gaat duidelijk in een tegengestelde richting vergeleken met de meeste andere landen.

Het is nog te vroeg om te kunnen concluderen wat voor impact dit zal hebben op de wereldeconomie, maar in ieder geval is geen navolging zichtbaar van bijvoorbeeld de Europese Unie en Canada; deze blijven bij hun beleid dat gericht is op het minimaliseren van het gebruik van fossiele brandstoffen. We zeggen maar 'minimaliseren' want het is duidelijk dat voor langere tijd fossiele brandstoffen in ieder geval een deel van de realiteit zullen uitmaken. In Canada betekent dit bijvoorbeeld geld verdienen met deze rijkdommen, voor Europa betekent het dat de afhankelijkheid van aardolie en gas niet iets is dat geheel beëindigd kan worden en dat dit dus gedurende enkele decennia zeker deel zal uitmaken van het menu aan beschikbare energiebronnen. Gezien de politieke situatie ligt het voor de hand dat Europa de nog bestaande aardgasafname van Rusland zal gaan afbouwen, ten gunste van aanvoer vanuit de VS sinds de oorlog in Oekraïne, maar gezien de vijandigheid richting Europa van de Amerikaanse regering zal Canada die levering van gas en olie kunnen overnemen. Waar het gaat om het beleid ten aanzien van de energieproductie is er geen wijziging gekomen en zowel de productie van elektrische auto's als van hernieuwbare energie, ook door de consument zelf, blijven een prioriteit.

Wat de akkoorden op internationaal niveau betreft, om de gevolgen van de opwarming van de aarde op te vangen, is het nog niet duidelijk hoe dit zal uitwerken nu de belangrijkste economie niet meer meedoet. Van belang is zeker wat de andere grote landen gaan doen, zoals China, India en Brazilië, die samen zo'n drie miljard inwoners tellen. Hoe dan ook is nu het beleid van de Amerikaanse regering om grote nadruk te leggen op de maximale dominantie van de VS op het gebied van aardolie en gas, naast de zoektocht naar diverse minerale grondstoffen die van belang zijn voor de industrie. Er wordt tevens getracht om zoveel mogelijke politieke en economische macht uit te oefenen over de andere landen op ons continent, om zich van de toegang tot de genoemde grondstoffen te verzekeren.

En wat gaat Aruba doen?

Bij diverse gelegenheden hebben we de stagnatie besproken die waar te nemen is in de strategie richting hernieuwbare energie, zoals door alle politieke partijen gepropageerd maar zonder tastbare resultaten in de afgelopen jaren. We gaan hier nu niet alles herhalen wat tot deze situatie heeft geleid, waar sprake is van nagenoeg complete stilstand, maar wel iets over wat tot nu toe ontbroken heeft en helaas wellicht ook zo zal blijven. De landen die een aanzienlijke productie van elektrische energie door de eigen burgers hebben weten te bewerkstelligen hebben dit gedaan op basis van grote investeringen in subsidies. We zien onze regering(en) niet die weg opgaan. De vraag is dan nog steeds wat er wel gedaan wordt. Als er geen mogelijkheden worden geopend om de burger en de ondernemer zelf iets te laten doen aan de gevolgen van de klimaatsverandering, wat kunnen we dan van overheidszijde wel verwachten? Wat we blijven zien is de druk van buitenaf om in een bepaalde richting te gaan. Van Amerikaanse zijde zal er druk komen om het gebruik van fossiele brandstoffen te handhaven omdat zij dat aan ons verkopen. Van de andere kant zal er druk komen om binnen het Koninkrijk en de EU mee te doen aan een beleid dat een ontwikkeling in de richting van hernieuwbare energie voorstaat, ook om te voldoen aan de akkoorden die we mede hebben geratificeerd. Een van de reacties die we in privé gesprekken hebben mogen horen was dat we gewoon rustig moeten afwachten tot we onze eigen aardolie onder de zeebodem vinden en dan zijn we klaar voor de komende honderd jaar, zonder ons te hoeven bekommeren om het thema klimaatsverandering, iets wat toch al buiten ons bereik ligt om werkelijk iets te kunnen doen. Dit lijkt ons een grote vergissing en een even grote illusie, want als er al aardolie wordt ontdekt zou het makkelijk tien jaar kunnen duren voordat we daarvan inkomsten kunnen verwachte voor ons land. Bovendien zal het bestrijden van de gevolgen van de opwarming van de aarde, zoals ook het stijgen van de zeespiegel, gigantisch veel geld gaan kosten, reden te meer om een zo goedkoop mogelijke energievoorziening te hebben. De gemiddelde internationale kostprijs voor windenergie is op dit moment 3,4 dollarcent en zonne-energie komt uit op 4,3 dollarcent per KWh. Vergelijk dat nu eens met wat je op dit moment in Aruba per KWh kwijt bent…

Priester Jairo Maduro verdedigt rol als Prins Carnaval na kritiek

De deelname van Priester Jairo Maduro aan de Arubaanse carnavalsvieringen heeft opnieuw tot discussie geleid. Afgelopen weekend, tijdens de verkiezing van de Reina di Carnaval Aruba, was Maduro aanwezig als Prins Carnaval. Hij begeleidde daarbij de uitverkiezing van de Señora Carnaval, een rol die door sommigen kritisch werd ontvangen vanwege zijn functie als rooms-katholiek priester.

Via een uitgebreid bericht op zijn Facebookpagina reageerde Priester Jairo op de kritiek en richtte hij zich rechtstreeks tot de Arubaanse gemeenschap. Hij benadrukte daarin dat zijn betrokkenheid bij culturele evenementen voortkomt uit zijn wens om dicht bij het volk te staan.

Het is niet de eerste keer dat Maduro kritiek krijgt op zijn publieke optredens buiten de kerk. In 2024 lag hij eveneens onder vuur vanwege zijn deelname aan het Caiso & Soca Monarch Festival. In een interview met Bon Dia Aruba verklaarde hij toen al dat muziek altijd deel heeft uitgemaakt van zijn leven en dat zijn deelname aan culturele festiviteiten zijn geloof of priesterlijke overtuiging niet ondermijnt.

In zijn recente reactie stelt Maduro dat hij al 21 jaar met overtuiging en vreugde priester is. "Ik voel dat mijn roeping mij niet alleen in de kerk plaatst, maar ook midden in de gemeenschap – in haar feesten, maar ook in haar pijn en strijd," schrijft hij. Volgens de Priester is zijn aanwezigheid tijdens carnaval geen teken van wereldsheid, maar juist een manier om mensen samen te brengen en nabij te zijn.

Maduro erkent dat niet iedereen het eens zal zijn met zijn keuzes, maar zegt zich daar niet door te laten ontmoedigen. Hij wijst erop dat hij in zijn leven verschillende rollen en kleding heeft gedragen, maar dat zijn zwarte soutane symbool blijft staan voor zijn verbondenheid met God, mededogen en vreugde. Tegelijkertijd geeft hij aan dat die priesterlijke rol niet altijd door iedereen wordt gewaardeerd.

De Priester benadrukt verder dat zijn zichtbaarheid tijdens feestelijke momenten niet losstaat van zijn pastorale werk. Hij herinnert eraan dat hij ook aanwezig is in ziekenhuizen, hospices en verzorgingstehuizen, vaak op moeilijke momenten voor families. "Ik ben er bij vreugde én verdriet," schrijft hij. Zijn dagelijkse viering van de eucharistie noemt hij daarbij zijn grootste bron van kracht.

Tot slot wenst Priester Jairo de gemeenschap een veilig en vreugdevol carnaval toe, met aandacht voor zowel lichaam als ziel. Zijn boodschap sluit af met een oproep tot wederzijds begrip en respect, ongeacht verschillen van mening.

Project Shoco Wellness al zes jaar in uitvoering

"Ondersteuning voor mentale gezondheid is cruciaal"

Angst, vrees, gebrek aan zelfvertrouwen, maar ook persoonlijke trauma's kunnen studenten ervan weerhouden hun studie af te ronden. Dat is ook precies de reden waarom de projectleider van Shoco Wellness, dr. Juliet Chiew, tevreden is om te zien dat steeds meer mensen gebruikmaken van de mentale ondersteuningsdiensten.

Shoco Wellness is een project op het gebied van mentale gezondheid en welzijn, gefinancierd via het stimuleringsfonds van OCW, het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het project richt zich op studenten en personeelsleden van de Universiteit van Aruba (UA), het Instituto Pedagogico Arubano (IPA) en het Enseñansa Profesional Intermedio (EPI). Het kantoor van Shoco Wellness is gevestigd in het UA-gebouw en beschikt over een team van in totaal dertien lokale en internationale psychologen die een unieke welzijnsservice bieden aan de genoemde doelgroepen. Het gaat om professionele therapeuten die hun ondersteuning aanbieden tegen een sterk gereduceerd tarief, om zo het succes van het programma te waarborgen. Volgens anekdotische gegevens werkt dat ook. "Maar nu moeten we toewerken naar concrete data," zegt projectleider dr. Chiew tegen onze redacteur. Om die reden hoopt zij een onderzoek te kunnen uitvoeren naar de correlatie tussen de diensten van Shoco Wellness en studiesucces of werkprestaties.

Hoewel dergelijke gegevens belangrijk zijn om aan te tonen dat een project voor mentale ondersteuning en welzijn essentieel is, is Chiew er nu al van overtuigd dat Shoco Wellness een verschil maakt in het leven van studenten en medewerkers van de drie instellingen. "In het begin, in 2019, was Shoco Wellness nog iets nieuws. Het waren vooral studieadviseurs die studenten op het project wezen. Maar binnen twee jaar hadden we ongeveer zeventig studenten per jaar die zich aanmeldden." Zij merkte op dat in de beginfase vooral studenten aan het begin van hun studietraject aanklopten. Inmiddels keren velen van hen terug wanneer zij in hun stageperiode zitten of bezig zijn met het schrijven van hun scriptie, zo vertelt Chiew.

Dr. Chiew legt uit dat het model dat binnen het project wordt gebruikt, welzijn aan de ene kant en stress aan de andere kant plaatst. De kleur groen wordt gebruikt om aan te geven wanneer iemand floreert, wat wijst op een hoog niveau van mentaal en sociaal welzijn. Aan de andere kant bevindt zich de gele zone, die staat voor lagere niveaus van welzijn en beperkte, tijdelijke stress. Daarnaast wordt ook rekening gehouden met de oranje zone, die een aanhoudende worsteling aanduidt, en de rode zone, die wijst op iemand die ernstig uit balans is en dringend hulp nodig heeft.

Die hulp bestaat uit vijf individuele sessies met een professionele therapeut. In het begin waren dat drie sessies, maar therapeuten gaven aan dat dit onvoldoende was, waarna het aantal werd uitgebreid naar vijf. De reden hiervoor is dat, vooral wanneer het gaat om jeugdtrauma's en misbruik, vaak als het ware een 'doos van Pandora' wordt geopend, waarvoor meer begeleiding nodig is. In die gevallen heeft de therapeut de mogelijkheid om nog eens vijf extra sessies aan te vragen. Indien de therapeut van oordeel is dat verdere ondersteuning noodzakelijk is, kan het aantal individuele sessies opnieuw met vijf worden uitgebreid. "De psychologen zijn zeer betrokken en geven aan dat ze graag met de studentenpopulatie werken, omdat het gaat om mensen die hun 'huiswerk' doen."

Indien nodig kan de begeleiding worden uitgebreid met sessies voor familieleden, afhankelijk van de context, om zo bredere ondersteuning te bieden. "Ik ben enorm dankbaar voor alle therapeuten en psychologen binnen dit netwerk. Ze zijn fantastisch. We hebben meer psychologen nodig op het eiland, idealiter op alle scholen." Chiew, die eerder verantwoordelijk was voor Kwaliteitszorg aan de Universiteit van Aruba, hoorde al langere tijd van docenten dat zij van mening waren dat studenten behoefte hadden aan psychologische ondersteuning. Zij uitten hun zorgen omdat zij zelf geen psychologen zijn en niet de capaciteit hebben om te helpen in situaties die verder gaan dan studie-inhoud. Het moment waarop studenten hun gedachten begonnen te uiten op examenpapier, was een duidelijke indicatie dat actie nodig was. Vanuit haar functie in Kwaliteitszorg stelde Chiew in 2018 een enquête op om de 'status' van studenten in kaart te brengen. Zo ontstond het project Shoco Wellness, dat vervolgens financiering ontving van OCW.

Analyse

Op dit moment geven docenten van UA, IPA en EPI aan dat zij het effect van Shoco Wellness terugzien in academische resultaten, maar volgens Chiew is dat niet voldoende. Daarom bereidt de organisatie zelf een enquête voor om het effect beter te kunnen meten. "Het enige wat ik nu kan zeggen, is dat het aantal aanmeldingen is gestegen en dat er studenten zijn die terugkomen."

Mentale gezondheid

Volgens Juliet Chiew is het zoeken van psychologische hulp op Aruba geen stap die vanzelfsprekend wordt gezet. Het is een proces geweest dat tijd vergde, voordat mensen zich realiseerden dat mentale gezondheid belangrijk is. Voorheen ging men eerst naar de huisarts, die vervolgens doorverwees naar een psycholoog. Maar met toenemende bewustwording beseffen mensen nu dat slecht slapen, verdrietig zijn of een onverklaarbare pijn in het hart psychologische hulp vereisen. "We bereiken een punt waarop er een bredere erkenning is dat mentale gezondheid van groot belang is."

ARUBA VANDAAG

Amerikaanse energieadviseur zou kansen onderzoeken voor asfaltproductie op Curaçao

(CuraçaoChronicle) — Een prominente Amerikaanse energieadviseur met langdurige banden met de Venezolaanse oliesector zou mogelijkheden verkennen op het gebied van asfaltproductie op Curaçao. Dat melden Europese media. De ontwikkeling volgt op ingrijpende veranderingen in het Amerikaanse beleid ten aanzien van de Venezolaanse energiesector, na recente politieke omwentelingen in Caracas.

Hoewel de volledige details van het bericht nog niet onafhankelijk zijn bevestigd, stellen de media dat het gaat om een adviseur die bekendstaat als een langdurige Republikeinse donor en een associate van de Amerikaanse president Donald Trump. Deze zou hebben gekeken naar uitbreiding in de productie of handel van asfalt op basis van Venezolaanse zware ruwe olie. Asfalt is een bijproduct van de raffinage van zware oliën en wordt op grote schaal gebruikt in de wegenbouw en voor industriële toepassingen.

De interesse in asfaltproductie lijkt samen te hangen met bredere discussies over hoe de omvangrijke olievoorraden en infrastructuur van Venezuela opnieuw kunnen worden geïntegreerd in de mondiale markten, onder nieuwe afspraken na de arrestatie van voormalig president Nicolás Maduro en de installatie van een interim-regering.

Voorstanders van hernieuwde energiebetrokkenheid wijzen erop dat Curaçao beschikt over gevestigde opslag- en logistieke faciliteiten voor petroleum, zoals in Bullenbaai, en dat het eiland historisch een belangrijke rol heeft gespeeld in de verwerking van Venezolaanse ruwe olie. Lokale autoriteiten hebben in het verleden benadrukt dat Curaçao zich kan positioneren als een regionaal knooppunt voor energieproducten, waaronder asfalt, brandstoffen en smeermiddelen.

Tegelijkertijd komt het vermeende voorstel op een moment waarop Amerikaanse sancties en exportbeperkingen op Venezolaanse olie zijn aangescherpt. Dat bemoeilijkt de internationale handel in petroleumproducten en asfalt dat uit zware ruwe olie wordt gewonnen. Volgens het mediabericht hebben deze sancties dergelijke initiatieven complexer gemaakt en geleid tot hernieuwde pogingen om wettelijk toelaatbare routes te vinden voor energie-export en aanverwante industrieën.

Critici waarschuwen dat particuliere energiebelangen die willen profiteren van veranderingen in het Venezolaanse olielandschap niet alleen te maken krijgen met geopolitieke spanningen, maar ook met juridische, regelgevende en ethische vraagstukken. Dat geldt in het bijzonder voor activiteiten waarbij gesanctioneerde grondstoffen of complexe eigendomsstructuren over meerdere jurisdicties betrokken zijn.

Voor Curaçao zouden eventuele investeringen in asfaltproductie of aanverwante energiesectoren aanzienlijke economische gevolgen kunnen hebben, waaronder werkgelegenheid, toegenomen industriële activiteit en een sterkere integratie in Caribische en Latijns-Amerikaanse energiemarkten. Waarnemers wijzen erop dat bestaande raffinaderijen, opslagterminals en scheepvaartverbindingen daarbij een centrale rol zouden kunnen spelen.

Terwijl de gesprekken in internationale energie- en beleidskringen voortduren, zal Curaçao Chronicle de ontwikkelingen blijven volgen vanwege de mogelijke impact op de economie en infrastructuur van Curaçao.

Parlement van Curaçao zet beraad in Centrale Commissie met premier Pisas voort over regionale veiligheid

(CuraçaoChronicle) — Het Parlement van Curaçao heeft vanmiddag het overleg in de Centrale Commissie met premier Gilmar Pisas hervat, na een eerdere vergadering deze week over de veiligheidssituatie op het eiland en de ontwikkelingen in de bredere regio.

De bijeenkomsten werden aangevraagd door de oppositiepartijen MAN-PIN, PAR en PNP, naar aanleiding van de militaire interventie van de Verenigde Staten in Venezuela op 3 januari. Deze gebeurtenis heeft geleid tot grote regionale en internationale aandacht en tot oproepen om duidelijkheid te verschaffen over het standpunt van Curaçao.

Parlementsleden begonnen maandag met de beraadslagingen en stelden premier Pisas uitgebreide vragen over de mogelijke gevolgen van de ontwikkelingen in buurland Venezuela. Daarbij ging het onder meer om impact op de veiligheid, grensbewaking en noodvoorbereiding. Pisas vroeg extra tijd om zijn antwoorden volledig voor te bereiden, wat aanleiding gaf tot de voortzetting van het overleg vanmiddag.

De vergadering stond oorspronkelijk gepland voor 9.00 uur, maar werd uitgesteld en vindt nu plaats om 14.00 uur. Dat maakte Silvin Cijntje, griffier van het Parlement, gisteren bekend namens de voorzitter van de Staten.

Tijdens de vergaderingen deze week drongen parlementariërs bij de regering aan op gedetailleerde informatie over de wijze waarop Curaçao de gespannen situatie in de regio volgt en erop reageert. Daarbij kwamen onder meer diplomatieke betrekkingen, de veiligheid van burgers en de afstemming met partners binnen het Koninkrijk der Nederlanden en met naburige eilanden aan de orde.

De oppositie benadrukte het recht van het publiek op transparante en actuele informatie over hoe de geopolitieke ontwikkelingen — met name de Amerikaanse acties in Venezuela — de veiligheid en economische stabiliteit van Curaçao kunnen beïnvloeden. Onderwerpen van debat zijn onder meer grensbewaking, mogelijke overloopeffecten en noodmaatregelen om de belangen van het eiland te beschermen.

Regeringsvertegenwoordigers hebben het belang onderstreept van een rustige en gecoördineerde aanpak. Zij benadrukten dat Curaçao de ontwikkelingen nauwlettend blijft volgen en daarbij in voortdurend overleg staat met Nederlandse autoriteiten en regionale partners.

De voortzetting van het overleg in de Centrale Commissie onderstreept de urgentie van het onderwerp voor de volksvertegenwoordiging en weerspiegelt de groeiende behoefte aan duidelijke antwoorden in een periode waarin het Caribisch gebied te maken heeft met toenemende geopolitieke spanningen.

Rapport waarschuwt: Caribische havens blijven cruciale schakels in cocaïnesmokkel naar Europa

(CuraçaoChronicle) — De Caribische eilanden blijven een structurele rol spelen in de internationale cocaïnesmokkel naar Nederland en de rest van Europa. Dat blijkt uit een nieuw rapport van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC).

Volgens het onderzoeksinstituut verlopen smokkelroutes inmiddels vrijwel volledig over zee en zijn zij in toenemende mate afhankelijk van havens en zogeheten “inside assistance”, waaronder corruptie. Deze ontwikkeling raakt direct het Caribische deel van het Koninkrijk der Nederlanden, waar havens en logistieke ketens kwetsbaar blijven voor infiltratie door criminele netwerken.

Het WODC constateert dat criminele organisaties hun werkwijzen voortdurend aanpassen als reactie op strengere controles. Daardoor blijven kleinere en minder zwaar beveiligde havens aantrekkelijke doorvoerpunten voor cocaïnetransporten. In alle recente smokkelzaken die in het onderzoek zijn geanalyseerd, troffen onderzoekers elementen van corruptie aan, zowel binnen als buiten officiële instanties. Dit vergroot volgens het rapport de risico’s voor havens en de logistieke sector in de regio aanzienlijk.

Verder benadrukt het rapport dat drugshandel en extreem geweld nauw met elkaar verbonden zijn binnen dezelfde internationale criminele netwerken. Hoewel de in het onderzoek geanalyseerde liquidaties grotendeels in Nederland plaatsvonden, ontstaan conflicten over drugszendingen en geldstromen vaak buiten Europa, waaronder in het Caribisch gebied.

Het toenemende gebruik van versleutelde communicatiemiddelen, zoals PGP-berichten, heeft opsporingsdiensten in staat gesteld internationale verbanden beter in kaart te brengen. Daardoor worden Caribische schakels binnen drugshandelsnetwerken tijdens onderzoeken sneller geïdentificeerd.

Het WODC benadrukt dat deze bevindingen het belang onderstrepen van blijvende en intensieve samenwerking binnen het Koninkrijk. Het instituut pleit voor voortgezette en versterkte inspanningen op het gebied van havenbeveiliging, corruptiebestrijding en informatie-uitwisseling tussen autoriteiten.

Volgens het rapport mogen de Caribische eilanden niet worden gezien als een randgebied in de strijd tegen internationale drugscriminaliteit, maar juist als een strategische factor bij het verstoren van wereldwijde cocaïnesmokkelnetwerken.